

MBULI ZA WALAWI

Ulongozi

Chitabu cha Walawi ni kuduganyigwa kwa malagilizo yose ya Mulungu yoweng'higwe wanhu wa Isilaili kufosela Musa. Malagilizo yayo yosonhela ulavaji wa nhambiko na nhosa. Iviya yolonga voilondeka kutambika muna dihema da mting'hano. Chitabu chino chotangigwa Walawi kwa viya chosonhela wanhu wa kabila da Lawi wowasaguligwe na Mulungu muladi wasang'hane sang'hano za ukulu wa nhambiko na sang'hano ya kudimiliza hema mting'hano. Kwa kusondelelea mahokelo, wasomi wa mbuli za Bibilia wohuwila kuwa chitabu cha Walawi, hamwe na vitabu vimwenga va malagilizo (Mwanduso na Kulawa na Hisabu na Kumbukumbu da Malagilizo), vandikigwa na mulotezi Musa. Ukweli uno iviya wolongigwa chidogo na maandiko ya chitabu chenyewo, kwaviya chitabu cha Walawi chokwandusa kwa kulonga kuwa “Mndewa Mulungu kamtanga Musa na kulonga nayo muna dihema da mting'hano.” (Walawi 1:1). Wamwenga wohuwila kuwa yodahika chitabu chino chandikigwa fana kwikigwa hamwe kwa usenga wa umwaka muna ikaline ya 5 mbaka 6 KK. (Ing'hali Chilisito), chipindi wana wa Isilaili viwakalile Babeli kuna uutumwa.

Mwanduso mwa chita cha Walawi chosoma kusonhela nhosa na nhambiko ziya Mndewa Mulungu ziyalagilize zilavigwe na wakulu wa

nhambiko. Nhambiko zimwenga zilavigwa kwa ichimu cha kulihiliza uhasanyi wa wanhu. Nhambiko zimwenga zilavigwa kwa ulondo bila kuwangilizigwa wa waja wazilavile kwa Mulungu wawo. Kwa vovose, ikala mbuli ng'hulu ng'hani kuwa nhambiko iyoilava munhu iwe inogile, ilibule nhale yoyose hebu chilema. Ni ukweli umanyike kuwa malagilizo yolagusa kwela na kukamilika kwa Mulungu. Kuuhelelo wa chitabu chino, yolongigwa viya wanhu wa Isilaili hamwe na wakulu wa nhambiko viwadahile kusigala muna ihali ya kwela hebu kuisafya haja wahalawililigwa na mbuli ihile. Mbuli ng'hulu ya chitabu chino ni kuwa Mulungu kela na kwa kuyasondelela malagilizo yeli muna ichitabu chino, wanhu wa Isilaili wahadahile kukala haulongozi wa Mulungu.

Mbuli zilimuno

1. Sula 1 mbaka 7 zolagiliza viya wanhu vi-wolondeka kulava nhambiko mbasakanyo.
2. Sula 8 mbaka 10 zolonga viya Haluni na wanage viwasaguligwe na kutendigwa kuwa wakulu wa nhambiko.
3. Sula 11 mbaka 16 zolonga malagilizo yoson-hela ndiya zelile na ndiya zambule mwiko, hamwe na matamu.
4. Sula 17 mbaka 27 zofambula malagilizo yamwenga yosonhela mbuli za ujaji na madugila na ugenzi umnogeza Mulungu na miyaka ya mhumulo.

Nhambiko za kutimbula

¹ Mndewa Mulungu kamtanga Musa muna di-hema da Mulungu, kamulongela, ² “Walongele

Waisilaili, ‘One munhu yahalonda kumulavila Mndewa Mulungu nhambiko ya mnyama, yasagule kulawa muna dibumbila da ng’ombe hebu ng’hondolo hebu luti.

³ “ ‘One nhambiko iyo iyolava munhu ni ya kutimbula, kezasagula ng’ombe mulume yelibule chilema, kezamulavila Mndewa Mulungu haulongozi ha ihanhu ha kwingilila muna dihema da Mulungu muladi yapate kutogoligwa na Mndewa Mulungu. ⁴ Munhu kezakwika mkono wake mchanyha ya ditwi da ng’ombe wa nhambiko ya kutimbula, nayo izatogoleka kuwa ya kuilumba. ⁵ Maabaho kezamchinja ng’ombe iyo haulongozi ha Mndewa Mulungu. Welesi wa Haluni weli wakulu wa nhambiko, wezasola damu na kuimizila banzi zose za ulupango hana ihanhu ha kwingilila muna dihema da Mulungu. ⁶ Munhu iyo yagalile mnyama wa nhambiko ya kutimbula, kezamchuna na kumsangula. ⁷ Welesi wa Haluni weli wakulu wa nhambiko, wezaduganya ngodi mchanyha ya lupango na kubwinha moto. ⁸ Maabaho welesi wa Haluni weli wakulu wa nhambiko, wezasola vihande viya va ng’ombe na ditwi na mabambala ya mavuta, na kwika mchanyha ya ngodi ziwaduganye hana ulupango. ⁹ Mbali utumbo na migong’ho ya ng’ombe iyo munhu yagalile kezavisunha na mazi. Mkulu wa nhambiko kezaitimbula nhambiko yose mchanyha ya lupango. Iyo ni nhambiko ya kutimbula kwa moto ili na mnung’ho unogile woumnogeza Mndewa Mulungu.

¹⁰ “ ‘One munhu yahalava nhambiko yake ya

kutimbula ya ng'hondolo hebu luti kulawa muna dibumbila jake, kolondeka yalave bebelu dilibule chilema. ¹¹ Kolondeka yamchinjile ubanzi wa kasikazi wa lupango haulongozi ha Mndewa Mulungu, welesi wa Haluni weli wakulu wa nhambiko, wezaitila idamu banzi zose za lupango. ¹² Maabaho munhu yagalile kezamkanha vihande, kovigola ditwi hamwe na mabambala ya mavuta yake, mkulu wa nhambiko kezavika hana zingodi zikwaka mchanyha ya lupango. ¹³ Mbali kezasunha na mazi utumbo na migong'ho. Mkulu wa nhambiko iyo kezavikwesa vose na kuvitimbula mchanyha ya lupango, iyo ni nhambiko ya kutimbula kwa moto ili na mnung'ho unogile woumnogeza Mndewa Mulungu.

¹⁴ “ ‘One munhu yahamulavila Mndewa Mulungu nhambiko ya kutimbula ya ndege, kolondeka yalave huwa hebu nziwa. ¹⁵ Mkulu wa nhambiko kezamgala ndege iyo kuna ulupango, kezabobotola ditwi da ndege iyo na kuditimbula mchanyha ya lupango. Damu ya ndege iyo izakamigwa na kumiziligwa kulubavu lwa ulupango. ¹⁶ Tupe jake hamwe na michipilo yake kezavisegeza na kuvasa ubanzi wa ulawilo wa zuwa wa ulupango hoyokwikigwa maivu. ¹⁷ Kezamwamha yamabawa na kumbalula, mbali sekeyamkanhe vihande vidi. Maabaho mkulu wa nhambiko kezamtimbula hana ulupango, mchanyha ya zingodi. Iyo ni nhambiko ya kutimbula kwa moto ili na mnung'ho unogile woumnogeza Mndewa Mulungu.

2

Nhosa za mhule

¹ “Munhu yoyose yahagala nhosa ya mhule kwa Mndewa Mulungu, kolondeka yalave usage unogile. Kezauguma mavuta na ubani,² maabaho kezawagalila welesi wa Haluni weli wakulu wa nhambiko. Kezasola ganza dimwe da usage uwo uli na mavuta na ubani wose muladi yautimbule mchanyha ya lupango uwe nhosa ya kumkumbuka Mndewa Mulungu. Iyo ni nhambiko ya kuitimbula ili na mnung'ho unogile wa kumnogeza Mndewa Mulungu. ³ Nhosa yondaisigale ni ya Haluni na wanage wa chilume. Iyo ni hanhu ha nhosa yelile ng'hani iyolaviligwa Mndewa Mulungu.

⁴ “One munhu yahamgalila Mndewa Mulungu nhosa ya mhule yokigwe, iyo izakuwa ya magate hayagumigwe lusu ya usage unogile wouhanganyigwe na mavuta ya zaituni hebu magate masisili hayagumigwe lusu yoihakigwe mavuta. ⁵ One nhosa yako ihawa ya gate dikanzingigwe, iyo izakuwa ya usage unogile haugumigwe lusu uhanganyigwe na mavuta ya zaituni. ⁶ Magate yayo yezamogoligwa vihande vihande na kugidiligwa mavuta. Iyo ni nhosa ya mhule. ⁷ One nhosa youilava ni ya magate yambikigwe muna inongo, iyo izakuwa ya usage unogile ugumigwe mavuta. ⁸ Kwizamulavila Mndewa Mulungu nhosa ya mhule yoitendigwa kwa vinhu ivo, kwizaigala kwa mkulu wa nhambiko, nayo kezaigala kuna ulupango. ⁹ Mkulu wa nhambiko kezasola hanhu ha nhosa iyo iwe ya kukumbukigwa na kuitimbula

mchanyha ya lupango. Uwo ni mnung'ho unogile woumnozeza Mndewa Mulungu. ¹⁰ Nhosa ya mhule yondaisigale izakuwa ya Haluni na wanage wa chilume, iyo ni nhosa yelile ng'hani iyolaviligwa Mndewa Mulungu.

¹¹ “ ‘Nhosa yoyose ya mhule yondaumulavile Mndewa Mulungu yolondeka sekeigumigwe lusu, kwaviya hailondeka kuguma lusu hebu uki muna inhosa iyolaviligwa Mndewa Mulungu. ¹² Kodaha kumgalila nhosa Mndewa Mulungu vinhu vako viwanduse kugobola. Mbali havizalavigwa muna ulupango fana mnung'ho wa kumnogeza Mndewa Mulungu. ¹³ Nhosa zako zose za mhule kwizaziguma munyu. Sekeuleke kuguma munyu muna inhosa yako ya mhule, kwaviya munyu ni chilaguso cha lagano diyatendile Mulungu hamwe na mweye. ¹⁴ Uhamulavila Mndewa Mulungu nhosa ya vinhu vako viwanduse kugobola, kwizailava nhosa iyo ya sambu yoidundigwe na kwambikigwa muna umoto. ¹⁵ Kwizaiguma mavuta ya mzaituni na ubani. Iyo ni nhosa ya mhule. ¹⁶ Mkulu wa nhambiko kezatimbula hanhu ha nhosa iyo ya mhule yoihondigwe na mavuta hamwe na ubani wake wose, iwe nhosa ya kukumbukigwa, iyo ni nhosa iyolaviligwa Mndewa Mulungu kwa moto.

3

Nhambiko za tindiwalo

¹ “ ‘One munhu yoyose yahalava ng'ombe wake fana nhambiko ya tindiwalo haulongozi ha Mndewa Mulungu, yalave ng'ombe lume hebu zike. Mnyama iyo sekeyawe na chilema.

² Munhu kezakwika mkono wake mchanya ya ditwi da ng'ombe iyo na kumchinja hana ihanhu ha kwingilila muna dihema da Mulungu. Welesi wa Haluni weli wakulu wa nhambiko, wezakwitilila damu ya ng'ombe iyo banzi zose za ulupango. ³ Mabambala yose yogubika utumbo wa ng'ombe iyo wa nhambiko ya tindiwalo kezavitimbula fana nhambiko iyolaviligwa Mndewa Mulungu kwa moto. ⁴ Iviya kezalava figo mbili na mabambala yake hamwe na hanhu hanogile ha ini. ⁵ Welesi wa Haluni weli wakulu wa nhambiko, wezaitimbula nhambiko iyo hana ulupango uchanya ya nhambiko ya kutimbula ili uchanya ya zingodi. Iyo ni nhambiko kwa moto ili na mnung'ho unogile wa kumnogeza Mndewa Mulungu.

⁶ “One nhambiko iyo ya tindiwalo iyomulavila Mndewa Mulungu yolawa muna dibumbila jake da ng'hondolo hebu luti, basi disaguligwe lume hebu zike dilibule chilema. ⁷ One munhu yahalava mwanang'hondolo kuwa nhambiko yake, kolondeka yamulave haulongozi ha Mndewa Mulungu, ⁸ kezakwika mkono wake mchanya ya ditwi da mnyama iyo na kumchinja haulongozi wa hema da Mulungu. Wakulu wa nhambiko wezakwitilila damu muna ulupango banzi zose. ⁹ Maabaho kulawa muna inhambiko iyo ya tindiwalo iyolaviligwa Mndewa Mulungu kwa moto, kezumulavila mabambala yake na mkila wose uli na mabambala yakanhigwe habehe ng'hani na umgongosango hamwe na mabambala yogubika utumbo, ¹⁰ figo mbili na mabambala yake ya mavuta hamwe na hanhu hanogile ha ini.

¹¹ Mkulu wa nhambiko kezavitimbula ivo vose mchanyha ya lupango fana ndiya iyolaviligwa Mndewa Mulungu kwa moto.

¹² “ ‘One munhu yahawa na nhambiko ya luti, kezamulava haulongozi ha Mndewa Mulungu, ¹³ kezakwika mkono wake mchanyha ya ditwi da mnyama iyo na kumchinja haulongozi wa hema da Mulungu. Maabaho welesi wa Haluni wezakwitilila damu ulupango banzi zose. ¹⁴ Maabaho kezamulavila Mndewa Mulungu kwa moto mabambala yose yogubika utumbo, ¹⁵ figo zose mbili na mabambala yake hamwe na hanhu hanogile ha ini. ¹⁶ Wakulu wa nhambiko wezavitimbula vinhu ivo hana ulupango fana ndiya, nhosa yoilavigwa kwa moto kulava mnung’ho unogile wa kumnogeza Mndewa Mulungu. Mabambala yose ya mavuta ni ya Mndewa Mulungu. ¹⁷ Mbuli ino izakuwa lagilizo da siku zose, muna zinyelesi zenu zose na hanhu hohose homukala. Sekemuje mavuta hebu damu.’ ”

4

Nhambiko ya uhasanyi

¹ Mndewa Mulungu kamulongela Musa,
² “Walongele Waisilaili, ‘One munhu yahatenda uhasanyi bila kwiilunga na katenda chinhu chilemigwe na lagilizo da Mndewa Mulungu, yalave nhambiko.

³ “ ‘One mkulu wa nhambiko digogogo yoyahakigwe mavuta iyo yotenda uhasanyi na kuwatenda wanhu wawe na ubananzi, iyo kezamulavila Mndewa Mulungu dang’ang’a lume

da ng'ombe dilibule chilema diwe nhambiko ya uhasanyi. ⁴ Nayo kezadigala dang'ang'a ijo na kudika hanhu ha kwingilila muna dihema da Mulungu haulongozi ha Mndewa Mulungu. Kezakwika mkono wake mchanyha ya ditwi da dang'ang'a ijo da ng'ombe wa kudichinja haulongozi ha Mndewa Mulungu. ⁵ Maabaho mkulu wa nhambiko digogogo iyo yoyahakigwe mavuta kezasola damu imwenga ya dang'ang'a ijo da ng'ombe na kuigala mgati ya hema da Mulungu. ⁶ Kezavabika chidole chake muna idamu iyo na kuimiza haulongozi ha Mndewa Mulungu miyanza saba, haulongozi ha panzia da hanhu helile. ⁷ Maabaho mkulu wa nhambiko digogogo iyo kezakwika damu iyo mchanyha ya mahembe ya ulupango lwa kufukizila ubani unogile haulongozi ha Mndewa Mulungu uli mgati ya dihema da Mulungu. Damu yose ya dang'ang'a ijo yondaisigale kezaitila hasi ya chikalilo cha ulupango lwa kulavila nhambiko ya kutimbula ili hana ihanhu ha kwingilila muna dilhema da Mulungu. ⁸ Na kezayasegeza mabambala yose ya mavuta ya dang'ang'a ijo da ng'ombe wa nhambiko ya uhasanyi, mabambala yose ya mavuta yogubika utumbo, ⁹ na figo zose mbili hamwe na mabambala ya mavuta yeli uchanyha yake habehi na chigudi, na hanhu hanogile ha ini, ¹⁰ fana viya mabambala ya mavuta yosegezigwa kulawa muna ing'ombe wa nhambiko ya tindiwalo. Mkulu wa nhambiko digogogo kezazisola na kuzitimbula mchanyha ya lupango lwa kutimbulila nhambiko. ¹¹ Mbali mbende ya ng'ombe iyo na nyama na ditwi na

migong'ho na utumbo na mavi yake, ¹² yani ng'ombe wose yasigale kezalavigwa kunze ya lago hana ihanhu helile hohasaguligwe kwasila maivu. Mkulu wa nhambiko digogogo kezamtimbula kwa moto uchanyha ya ngodi hanhu baho ha kwitilila maivu.

¹³ “ ‘One Waisilaili wose wahatenda uhasanyi bila kuilunga kwa kutenda chinhu chochilemigwe na malagilizo ya Mndewa Mulungu, wabananga, ¹⁴ uhasanyi uwo vondaumanyike, wanhu wose wezalava dang'ang'a da ng'ombe lume diwe nhambiko ya uhasanyi. Wezadigala haulongozi ha dihema da Mulungu. ¹⁵ Walala wa wanhu wezakwika makono yawo mchanyha ya ditwi da dang'ang'a da ijo, maabaho dizachinjigwa haulongozi ha Mndewa Mulungu. ¹⁶ Mkulu wa nhambiko digogogo yoyahakigwe mavuta kezagala damu imwenga ya didang'ang'a muna dihema da Mulungu. ¹⁷ Kezavabika chidole chake muna idamu na kuimizila haulongozi ha panzia miyanza saba, haulongozi ha Mndewa Mulungu. ¹⁸ Maabaho damu imwenga kezaika muna yamahembe ya lupango lwili muna dihema da Mulungu haulongozi ha Mndewa Mulungu. Damu isigalile kezaitila hasi hana ichikalilo cha ulupango lwa kutimbulila nhambiko habehi na hanhu ha kwingilila muna dihema da Mulungu. ¹⁹ Kezasegeza mabambala yose ya mavuta ya ng'ombe iyo na kuyatimbula hana ulupango. ²⁰ Ivo kezamtenda ng'ombe iyo fana viyamvendile ng'ombe ija wa nhambiko ya uhasanyi. Mkulu wa nhambiko digogogo iyo kezawatenda wanhu

kuilumba, nawo wezalekelelwa. ²¹ Maabaho kezamsola ng'ombe iyo na kumulava kunze ya lago na kumtimbula kwa moto fana viya viyamtendile ng'ombe ija wa mwanduso. Iyo ni nhambiko ya uhasanyi wa wanhu.

²² “ ‘One mulangulizi yahatenda uhasanyi bila kuilunga kwa kutenda chinhu chochilemigwe na malagilizo ya Mndewa Mulungu, kabananga.

²³ Vondayaumanye uhasanyi uyatendile, kolon-deka yagale nhambiko yake ya bebelu da luti dilibule chilema. ²⁴ Kezakwika mkono wake mchanyha ya ditwi da bebelu na kudichinja hanhu ha kuchinjila nhambiko ya kutimbula, haulongozi ha Mndewa Mulungu. Iyo ni nhambiko ya uhasanyi. ²⁵ Mkulu wa nhambiko digogogo kezavabika chidole chake muna idamu ya nhambiko ya uhasanyi na kuyahaka yamahembe ya lupango lwa kutimbulila nhambiko. Damu isigale kezaitila hasi hana ichikalilo cha lupango ulo. ²⁶ Maabaho kezatimbula mabambala yose ya mavuta hana ulupango fana viya viyatimbule nhambiko ya tindiwalo. Ivo mkulu wa nhambiko kezamtendela mulangulizi iyo kuilumba kwa ichimu cha uhasanyi uyatendile, nayo keza-lekelelwa.

²⁷ “ ‘Munhu yoyose yahatenda uhasanyi bila kuilunga kwa kutenda chinhu chochilemigwe na malagilizo ya Mndewa Mulungu, kabananga.

²⁸ Vondayaumanye uhasanyi uyatendile, kolon-deka yagale nhambiko ya zike da luti dilibule chilema kwa ichimu cha uhasanyi uyatendile.

²⁹ Kezakwika mkono wake mchanyha ya ditwi da luti iyo wa nhambiko ya uhasanyi na kumchinja

hanhu ha kutimbulila nhambiko. ³⁰ Mkulu wa nhambiko kezavabika chidole chake muna idamu na kuyahaka yamahembe ya lupango lwa kutimbulila nhambiko. Damu isigale kezaitila hasi hana ichikalilo cha lupango. ³¹ Kezasegeza mabambala yose ya mavuta ya luti iyo fana viya viyosegeza mabambala ya mavuta ya wanyama wa nhambiko za tindiwalo. Maabaho kezayatimbula hana ulupango, mnung'ho wake unogile wizamnogeza Mndewa Mulungu. Ivo mkulu wa nhambiko kezamtendela kuilumba, nayo kezalekelelwa.

³² “ ‘One munhu iyo yahagala mwanang'hondolo kuwa nhambiko ya uhasanyi, mwanang'hondolo iyo kolondeka yawe zike dilibule chilema. ³³ Kezakwika mkono wake muna iditwi da mwanang'hondolo iyo wa nhambiko ya uhasanyi na kumchinja hanhu howochinjila wanyama wa nhambiko ya kutimbula. ³⁴ Maabaho mkulu wa nhambiko kezavabika chidole chake muna idamu ya nhambiko ya uhasanyi na kuyahaka yamahembe ya lupango lwa kutimbulila nhambiko. Damu isigale kezaitila hasi ya chikalilo cha ulupango. ³⁵ Maabaho kezasegeza mabambala ya mavuta fana viyosegeza mabambala ya mavuta ya mwanang'hondolo wa nhambiko ya tindiwalo. Mkulu wa nhambiko kezayatimbula mchanya ya lupango hamwe na nhambiko zozilavigwa kwa Mndewa Mulungu kwa moto. Ivo mkulu wa nhambiko kezamtendela kuilumba kwa ichimu cha uhasanyi wake, nayo kezalekelelwa.

Nhambiko zimwenga za uhasanyi

1 “ ‘One munhu yoyose yahatenda uhasanyi kwa kulema kulava usindila kuna ichitala kwa mbuli iyawone hebu kuhulika, kezatagusigwa kwa uhasanyi wake. 2 One munhu yoyose vimwili kambula mwiko bila kuilunga kwa kudalisa chinhu chochose chambule mwiko, iwe mtufi wa mnyama wa kumbago hebu mnyama wa kufugigwa hebu mng'onyo, kezakuwa kambula mwiko na kabananga. 3 One munhu yahamdalisa munhu yambule mwiko, hebu chinhu chochimtenda munhu yambule mwiko bila kuvimanya, basi vodayavimanye kezakuwa kabananga. 4 One munhu yoyose yahailaha kutenda chinhu chochose bila kugesha, chinogile hebu chihile fana munhu havimanyile, vodayavimanye kezakuwa kabananga. 5 One munhu yoyose yahabananga kwa mbuli yoyose muna zimbuli izo, kolondeka yalonge kwa mulomo wake ubananzi wake uyatendile, 6 na kumgalila Mndewa Mulungu nhambiko ya uhasanyi kwa ichimu cha uhasanyi uyatendile. Kezagala zike da ng'hondolo hebu zike da luti kulawa muna dibumbila jake kuwa nhambiko ya maliho ya uhasanyi wake. Ivo mkulu wa nhambiko kezam-tendela munhu iyo kuilumba kwa ichimu cha uhasanyi wake.

7 “ ‘Mbali one hadaha kulava mwanang'hondolo, yamgalile Mndewa Mulungu huwa waidi hebu nziwa waidi kwa kuliha kwa uhasanyi uyatendile, imwe wa nhambiko ya uhasanyi na imwenga wa nhambiko ya kutimbula. 8 Kezawagala kwa mkulu wa

nhambiko, nayo kezamulava imwe yawe nhambiko ya uhasanyi kwa kumbobotola isingo bila kumsegeza iditwi. ⁹ Damu imwenga ya nhambiko ya uhasanyi kezaimiza mumgwazo wa ulupango, na damu isigale kezaikamila hasi hana ichikalilo cha ulupango. Iyo ni nhambiko ya uhasanyi. ¹⁰ Maabaho kezamulava ndege wekaidi kuwa nhambiko ya kutimbula fana viilagilizigwe. Mkulu wa nhambiko kezamtendela munhu iyo kuilumba kwa uhasanyi uyatendile, nayo kezalekelelwa.

¹¹ “ ‘One munhu hadaha kulava huwa waidi hebu nziwa waidi fana nhambiko ya uhasanyi uyatendile, kezagala chilo imwe ya usage unogile fana nhambiko ya uhasanyi. Mbali hezau-guma mavuta hebu ubani, kwaviya ni nhambiko ya uhasanyi. ¹² Kezangalila mkulu wa nhambiko, nayo mkulu wa nhambiko kezasola ganza da usage unogile na kuutimbula uchanyha ya lupango lwa kulavila nhambiko fana hanhu ha lukumbuso, hamwe na nhambiko iyolaviligwa Mndewa Mulungu kwa moto. Iyo ni nhambiko ya uhasanyi. ¹³ Mkulu wa nhambiko kezamtendela munhu iyo kuilumba kwa uhasanyi uyatendile, nayo kezalekelelwa. Usage wondausigale wiz-akuwa wa mkulu wa nhambiko fana viili kwa nhosa ya mhule.’ ”

Nhambiko ya maliho

¹⁴ Mndewa Mulungu kamulongela Musa, ¹⁵ “One munhu yoyose yahatenda uhasanyi bila kuilunga kwa kuleka kulava vinhu velile viyolaviligwa Mndewa Mulungu, kezangalila Mndewa Mulungu bebelu da ng’hondolo dilibule

chilema kulawa muna dibumbila. Bebelu da ng'hondolo dizalingigwa kwa kulinganyiza na ningo ya hema da Mulungu. Iyo ni nhambiko ya ubananzi. ¹⁶ Munhu iyo kezaliha yehile yose yoyasang'hane kusionhela vinhu velile kwa kongeza hanhu ha tano ha maliho yake na kumwing'ha mkulu wa nhambiko. Ivo mkulu wa nhambiko kezamtendela kuilumba kwa kulava bebelu da ng'hondolo da nhambiko ya ubananzi, nayo kezalekelelwa.

¹⁷“One munhu yoyose yahatenda uhasanyi bila kuilunga kwa kubena malagilizo ya Mndewa Mulungu, kezakuwa kabananga na kezatagusigwa kwa ubananzi wake. ¹⁸ Kezangalila mkulu wa nhambiko bebelu da ng'hondolo dilibule chilema kulawa muna dibumbila dili na galama inogile kwa nhambiko ya ubananzi. Mkulu wa nhambiko kezamtendela kuilumba kwa ubananzi uya-tendile bila kuilunga, nayo kezalekelelwa. ¹⁹ Iyo ni nhambiko ya ubananzi, kweli kabananga hau-longozi ha Mndewa Mulungu.”

6

¹ Mndewa Mulungu kamulongela Musa, ² “One munhu yoyose yahatenda uhasanyi na kumuleka Mndewa Mulungu kwa kumvwizila miyage kwa limangwe yoyekiligwe, hebu kumuhoka, hebu kumbamanya miyage, ³ hebu yahapata chinhu chagile na kulonga kuwa hachiwonile bule, hebu kuilaha uvwizi kusionhela chinhu chochose chiwotenda wanhu na kubananga, ⁴ hebu munhu yahatenda uhasanyi na kawa kabananga, kolondeka yabweleze chiyabawile

hebu chiyapatile kwa ubamanyi, hebu chinhu chiyeng'higwe, hebu chinhu chagile kachipata, ⁵ hebu chochose chiyailahile kwa uvwizi. Kezaliha chila chinhu na kongeza hanhu ha tano ha galama yake. Vondayavimanye chiyabanange, kezambwelezela mwenyewo muna isiku yondayaumanye ubananzi wake. ⁶ Maabaho kezamgalila mkulu wa nhambiko bebelu da ng'hondolo hebu bebelu da luti dilibule chilema, yamulavile Mndewa Mulungu nhambiko ya ubananzi. Galama ya mnyama iyo izakuwa ija izoweke ya nhambiko ya ubananzi. ⁷ Mkulu wa nhambiko kezamtendela kuilumba munhu iyo haulongozi ha Mndewa Mulungu, nayo kezalekelelwa kwa ubananzi uyatendile.”

Nhambiko za kutimbula

⁸ Mndewa Mulungu kamulongela Musa, ⁹ “Mwing'he Haluni na wanage wa chilume malagilizo yano, ‘Zino ni ndagilizi kusionhela nhambiko za kutimbula. Nhambiko ya kutimbula izakuwa muna umoto mchanya ya lupango ichilo chose mbaka imitondo na moto wake wokong'heligwa muladi sekeuzimike. ¹⁰ Maabaho mkulu wa nhambiko kezayawala walo jake da chitani na kaputula yake ya chitani, kezasola maivu ya nhambiko ija ya kutimbula kulawa kuna ulupango na kuyeka hamgwazo ya ulupango. ¹¹ Maabaho kezakwasakanya viwalo vake na kezayagala maivu yaja kunze ya lago hanhu helile. ¹² Moto wa lupango wolondeka ugendelele kwaka, sekeuzimigwe. Chila siku imitondo mkulu wa nhambiko kezakwika ngodi

muna umoto uwo na uchanya yake kezakwika nhambiko ya kutimbula, na kutimbula mavuta ya nhambiko ya tindiwalo. ¹³ Moto wizagendelela kwaka siku zose mchanya ya lupango bila kuzimigwa.

Nhosa za mhule

¹⁴ “ ‘Yano ni malagilizo kusonhela nhosa ya mhule. Welesi wa Haluni weli wakulu wa nhambiko, wezangalila Mndewa Mulungu hau-longozi ha ulupango. ¹⁵ Maabaho mkulu wa nhambiko kezasola ganza dimwe da usage unogile na mavuta na ubani wose na kuvitimbula uchanya ya lupango fana hanhu ha lukumbuso na mnung’ho wake unogile wizamnogeza Mndewa Mulungu. ¹⁶ Usage usigale wezakuja Haluni na wanage wa chilume bila kuguma lusu. Wezakuja muna uluwa lwa hema da Mulungu. ¹⁷ Sekewokigwe hamwe na lusu. Niweng’ha wawo hanhu baho kulawa muna zinhosa ziwonilavila kwa moto, nhambiko zelile ng’hani fana vizili nhambiko za uhasanyi na nhambiko za ubananzi. ¹⁸ Welesi wa chilume wa Haluni ni wawo waidumwe siku zose watogoleligwa kuja hanhu baho ha nhambiko ziyolaviligwa Mndewa Mulungu kwa moto. Munhu yoyose yondayadalise kolondeka yawe yelile.’ ”

¹⁹ Mndewa Mulungu kamulongela Musa, ²⁰ “Siku ya Haluni na wanage wa chilume kuhakigwa mavuta, wolondeka kumulavila Mndewa Mulungu nhosa ya mhule chilo imwe ya usage unogile fana nhosa ya chila siku. Nusu imwe ya usage uwo kezailava imisi na nusu imwenga kezailava ichigulogulo. ²¹ Usage

uwo wizahanganyigwa na mavuta na kokigwa, maabaho wizagaligwa uhawa vihande na kumulavila Mndewa Mulungu, mnung'ho wa nhambiko iyo womnogeza Mndewa Mulungu. ²² Mkulu wa nhambiko yeli wa welesi wa Haluni yahakigwe mavuta yondayasole sang'hano yake, kezumulavila Mndewa Mulungu nhosa iyo, ijo ni lagilizo da siku zose. Nhosa yose izatimbuligwa. ²³ Nhosa yoyose ya mhule yoilavigwa na mkulu wa nhambiko izatimbuligwa yose, haizadigwa ng'o.”

Nhambiko za uhasanyi

²⁴ Mndewa Mulungu kamulongela Musa, ²⁵ “Walongele Haluni na wanage wa chilume kuwa yano ni malagilizo kusonhela nhambiko ya uhasanyi. Hanhu haja hoyochinjiligwa mnyama wa nhambiko ya kutimbula ni baho hondayachinjiligwe mnyama wa nhambiko ya uhasanyi, haulongozi ha Mndewa Mulungu. Iyo ni nhambiko yelile ng'hani. ²⁶ Mkulu wa nhambiko yoyolavigwa nhambiko iyo niiyo yondayaije. Izadigwa muna uluwa lwa hema da Mulungu. ²⁷ Chinhu chochose chondachidalise mnyama iyo chizakuwa chela. Walo josome dihalagaliligwa na damu ya mnyama iyo wa nhambiko, dolondeka difuwigwa hana ihanhu helile. ²⁸ Nongo yoyose yambike nyama ya nhambiko yolondeka ituligwe, mbali one ihambikigwa muna ichia cha shaba, cholondeka chikwanguligwe na kusuzigwa kwa mazi. ²⁹ Chila mulume muna ulukolo lwa wakulu wa nhambiko kodaha kuja, iyo ni nhambiko

yelile ng'hani. ³⁰ Mbali one damu ya nhambiko ya uhasanyi yoyose yogaligwa mgati ya hema da Mulungu, muladi kutenda kuilumba muna ihanhu helile, nhambiko iyo haizadigwa mbali izatimbuligwa kwa moto.

7

Nhambiko za ubananzi

¹ “Yano ni malagilizo kusonhela nhambiko ya ubananzi. Nhambiko iyo yela ng'hani. ² Mnyama wa nhambiko ya ubananzi kezachinjigwa hanhu howochinjiligwa wanyama wa nhambiko ya kutimbula, damu yake izakwitiligwa banzi zose za lupango. ³ Mabambala yake yose ya mavuta yezalavigwa nhambiko, mabambala ya mkila na yaja yogubika utumbo, ⁴ na figo zake mbili na mabambala yake yeli mchigudi na hanhu hanogile ha ini. ⁵ Mkulu wa nhambiko kezavitimbula mchanyha ya lupango fana nhambiko iyolavigwa Mndewa Mulungu kwa moto. Iyo ni nhambiko ya ubananzi. ⁶ Wotogoleligwa kuja nhambiko iyo ni walume wa lukolo lwa wakulu wa nhambiko muhala, mbali yolondeka kudiligwa hanhu helile. Nhambiko iyo yela ng'hani.

⁷ “Lagilizo ni dimwe kwa nhambiko ya ubananzi na nhambiko ya uhasanyi. Mkulu wa nhambiko yondayatende kuilumba niiyo yondayasole nyama ya nhambiko. ⁸ Mkulu wa nhambiko yolava nhambiko ya kutimbula ya munhu yoyose, kezasola mbende ya mnyama yoyalavigwe. ⁹ Chila nhosa ya mhule yokigwe hebu yambikigwe hebu ikanzigigwe, izakuwa

ya mkulu wa nhambiko yoyoilava. ¹⁰ Mbali chila nhosa ya mhule iwe ihanganyigwa na mavuta hebu inyalile, izakuwa ya welesi wose wa Haluni, nawo wolondeka wagoliligwe sawasawa.

Nhambiko za tindiwalo

¹¹ “Yano yayo malagilizo ya nhambiko za tindiwalo ziya munhu ziyodaha kumulavila Mndewa Mulungu. ¹² One munhu yahalava nhambiko ya kumwing'ha hewela Mulungu, kezalava hamwe na nhambiko iyo magate hayagumigwe lusu yoyahanganyigwe na mavuta na magate masisili yoyahakigwe mavuta na maandazi ya usage unogile wouhanganyigwe na mavuta. ¹³ Hamwe na nhambiko yake iyo ya tindiwalo ya kumwing'ha hewela Mulungu, kezagala magate yoyagumigwe lusu. ¹⁴ Ivo kezumulavila Mndewa Mulungu gate dimwe kulawa chila nhosa. Magate yayo yeza-kuwa ya mkulu wa nhambiko yokwitila damu ya mnyama wa nhambiko ya tindiwalo kuna ulupango. ¹⁵ Nyama ya nhambiko iyo ya tindiwalo kwa kumwing'ha hewela Mndewa Mulungu izadigwa siku iyo voilavigwa, munhu halondeka kuleka nyama isigale mbaka imitondo.

¹⁶ “Mbali one nhambiko iyo ya tindiwalo ni ya chilaho hebu ya kulonda mwenyewo, izadigwa siku ija iyolava nhambiko yake. Yondaisigale izadigwa igolo yake. ¹⁷ Mbali nyama yoyose ya nhambiko iyo yondaisigale mbaka siku yetatu iza-somigwa. ¹⁸ One nyama yoyose ya nhambiko ya tindiwalo ihadigwa siku yetatu, munhu yailavile hezatogoligwa, na nhambiko yake haizapetigwa. Nyama iyo yambula mwiko na munhu yoyose

yodayaije kezatagusigwa. ¹⁹ Nyama yoidalisa chinhu chambule mwiko hailondeka kudigwa. Nyama iyo izalunguzigwa kwa moto.

“Munhu yoyose yelile kodaha kuja nyama. ²⁰ Mbali munhu yoyose yambule mwiko yahaja nyama iyo ilavigwe nhambiko ya tindiwalo kwa Mndewa Mulungu, kezabaguligwa mwa wanhu wake. ²¹ Munhu yoyose yodalisa chinhu chochose chambule mwiko, chiwe chinhu chambule mwiko cha munhu hebu mnyama yambule mwiko hebu chinhu chochose cha kutibusa chambule mwiko, maabaho yahaja nyama ya nhambiko ya tindiwalo iyalavigwe Mndewa Mulungu, munhu iyo kezabaguligwa mwa wanhu wake.”

²² Mndewa Mulungu kamulongela Musa, ²³ “Walongele Waisilaili kuwa sekewaje mabambala ya mavuta ya ng'ombe hebu ya luti hebu ya ng'hondolo. ²⁴ Mabambala ya mavuta ya mnyama yoyose yafile mwenyewo hebu mnyama yakomigwe na mnyama wa kumbago yodaha kwikigwa kwa kutendela vinhu vimwenga, mbali kweli sekemuyaje. ²⁵ Munhu yoyose yahaja mabambala ya mavuta ya mnyama ija yoyalavigwe nhambiko kwa Mndewa Mulungu kwa moto, kezabaguligwa mwa wanhu wake. ²⁶ Kaidi sekemuje damu yoyose, iwe ya ndege hebu ya mnyama hohose homukala. ²⁷ Munhu yoyose yahaja damu kezabaguligwa mwa wanhu wake.”

²⁸ Mndewa Mulungu kamulongela Musa, ²⁹ “Walongele vino Waisilaili, ‘Munhu yoyose yahalava nhambiko ya tindiwalo, kezamgalila Mndewa Mulungu hanhu ha nhambiko iyo.

³⁰ Kezangalila Mndewa Mulungu kwa makono yake mwenyewo nhambiko yovilavigwe kwa moto. Kezagala mabambala ya mavuta yake hamwe na chidali, nawo wezavinula uchanyha kuwa chilaguso cha kumulavila Mndewa Mulungu nhambiko. ³¹ Mkulu wa nhambiko kezayatimbula mabambala yayo ya mavuta hana ulupango, mbali chidali chizakuwa cha Haluni na wanage wa chilume. ³² Chima cha kulume cha mnyama wa nhambiko zenu za tindiwalo, mwizamwing'ha mkulu wa nhambiko. ³³ Chima icho chizakuwa cha mwelesi wa Haluni yeli mkulu wa nhambiko, yoyolava damu na mabambala ya mavuta ya nhambiko ya tindiwalo.' ” ³⁴ Mndewa Mulungu kawalagiliza Waisilaili wasole chidali chochinuligwe uchanyha kuwa chilaguso na chima chochilavigwe cha mnyama wa nhambiko zawo za tindiwalo, wamwing'he mkulu wa nhambiko Haluni na welesi wake iwe hanhu hawo siku zose. ³⁵ Baho ni hanhu habaguligwe kwa ichimu cha Haluni na wanage kulawa muna zinhambiko ziyolaviligwa Mndewa Mulungu kwa moto, kwandusila siku dowekigwe kumsang'hanila Mndewa Mulungu fana wakulu wa nhambiko. ³⁶ Viwekigwe kuwa wakulu wa nhambiko kwa kuhakigwa mavuta, Mndewa Mulungu kawalagiliza Waisilaili waweng'he hanhu baho ha nhambiko, iyo izakuwa yawo siku zose.

³⁷ Yano ni malagilizo kusonhela nhambiko ya kutimbula na nhosa ya mhule na nhambiko ya uhasanyi na nhambiko ya ubananzi na nhambiko ya kwikigwa kwa sang'hano yelile na nhambiko

za tindiwalo. ³⁸ Mndewa Mulungu kamwing'ha Musa malagilizo yano kuna mulima wa Sinai siku ija iyawalagilize Waisilaili wamgalile nhambiko zawo kuja kuna ichuwala cha Sinai.

8

*Kwikigwa kwa sang'hano yelile kwa Haluni na wanage wa chilume
(Kulawa 29:1-37)*

¹ Mndewa Mulungu kamulongela Musa, ² “Mtange Haluni na wanage wa chilume na usole walo dinogile na mavuta ya kuhaka na ng'ombe lume wa nhambiko ya uhasanyi na mabebelu maidi ya ng'hondolo na chisege cha magate hayagumigwe lusu. ³ Maabaho waduganye Waisilaili wose hana ihanhu ha kwingilila muna dihema da Mulungu.”

⁴ Musa katenda fana viyalagilizigwe na Mndewa Mulungu. Kawaduganya Waisilaili wose hana ihanhu ha kwingilila muna dihema da Mulungu. ⁵ Musa kawalongela wanhu wose, “Chino niicho choyalagilize Mndewa Mulungu chitendigwe.”

⁶ Maabaho Musa kawagala Haluni na wanage wa chilume haulongozi na kuwanava kwa mazi. ⁷ Maabaho kamvaza Haluni ng'hanzu na kumfunga mkwiji, kamvaza joho, kamvaza chizibawo na kuchifunga muna ichigudi chake kwa mkwiji wouhogosigwe goya. ⁸ Maabaho kamwikila chifuko chiya cha muimhambaga, na muna ichifuko

icho kaguma Ulimu na Sumimu*. ⁹ Musa kamvaza Haluni chilemba muna iditwi jake na kuu-longozi wa chilemba icho keka hambo da zahabu, kombelo jelile, fana viya Mndewa Mulungu viya-mulagilize.

¹⁰ Maabaho Musa kasola mavuta ya kuhaka na kadihaka dihema da Mulungu na vose vovikalile mgati yake kavitenda vele. ¹¹ Maabaho kamiza mavuta yayo mchanyha ya lupango miyanza saba, kaluhaka mavuta ulupango na via vake vose na ziga na chikalilo chake, muladi kuvitenda vele.

¹² Maabaho kamgidila Haluni mavuta yayo muna iditwi muladi kumwika kwa sang'hano yelile.

¹³ Musa kawagala wana wa chilume wa Haluni, kawavaza ng'hanzu na kuwafunga mikwiji muna ivigudi vawo na kawavaza chilemba fana viyalag-ilizigwe na Mndewa Mulungu.

¹⁴ Maabaho Musa kagala ng'ombe lume da nhambiko ya uhasanyi. Haluni na wanage wa chilume weka makono yawo mchanyha ya ditwi da ng'ombe iyo. ¹⁵ Maabaho Musa kamchinja ng'ombe iyo, kasola damu na kuyahaka yamahembe ya ulupango banzi zose kwa chidole chake. Damu isigale kachitilila ichikalilo cha lupango. Ivo kachitenda chele kwa kuchitendela kuilumba.

¹⁶ Maabaho Musa kasola mavuta yose yakalile muna uutumbo na hanhu hanogile ha ini na figo zose mbili na mabambala yake ya mavuta na kavisoma mchanyha ya lupango. ¹⁷ Mbali nyama ya ng'ombe iyo na mbende yake na mavi yake,

---

* **8:8** Ulimu na Sumimu, vikala vinhu vovisang'haniligwe kuvi-manyanya chiya choyolonda Mulungu.

kavilunguza kwa moto kunze ya lago fana Mndewa Mulungu viyamulagilize Musa.

¹⁸ Maabaho Musa kagala bebelu da ng'hondolo da nhambiko ya kutimbula. Haluni na wanage wa chilume weka makono yawo mchanyha ya ditwi da ng'hondolo iyo. ¹⁹ Musa kamchinja ng'hondolo iyo, maabaho idamu kaitilila muna zibanzi zose za lupango. ²⁰ Kamkanha ng'hondolo iyo vihande vihande, kavitimbula hamwe na ditwi jake na mabambala yake ya mavuta. ²¹ Utumbo na migong'ho vivikomelezeke kusunhigwa, Musa kamtimbula ng'hondolo wose mchanyha ya lupango fana nhambiko ya kutimbula. Iyo ni nhambiko yoilavigwa kwa moto, ili na mnung'ho wa kumnogeza Mndewa Mulungu, fana Mndewa Mulungu viyamulagilize Musa.

²² Maabaho Musa kagala bebelu da ng'hondolo dimwenga kwa ichimu cha nhambiko ya kumwika kwa sang'hano yelile. Haluni na wanage wa chilume weka makono yawo mchanyha ya ditwi da ng'hondolo iyo. ²³ Musa kamchinja. Maabaho kasola damu ya ng'hondolo iyo na kumuhaka Haluni hasi ya gutwi jake da kulume na hana didole ng'hulu da mkono wake wa kulume na hana didole ng'hulu da mgulu wake wa kulume. ²⁴ Wanage Haluni nawo weza, Musa kawahaka damu imwenga hasi ya magutwi yawo ya kulume na hana yamadole ng'hulu ya makono yawo ya kulume na hana yamadole ng'hulu ya magulu yawo ya kulume. Damu imwenga kaitilila banzi zose za lupango. ²⁵ Maabaho kaduganya mabambala yose ya mavuta, mkila hamwe na mabambala yake ya mavuta na mabambala

yake ya mavuta yogubika utumbo na hanhu hanogile ha ini na figo zose mbili na mabambala ya mavuta yake na chima cha kulume cha bebelu da ng'hondolo. ²⁶ Maabaho muna ichisege cha magate chikigwe haulongozi ha Mndewa Mulungu kalava gate dimwe hadigumigwe lusu na gate dimwe dili na mavuta na gate dimwe sisili. Vose kavika uchanyha ya mabambala ya mavuta na chima cha kulume. ²⁷ Musa kavika vose muna yamakono ya Haluni na wanage wa chilume, nawo wavinula uchanyha kuwa chilaguso kwa kumulavila Mndewa Mulungu nhambiko. ²⁸ Maabaho Musa kavisola vinhu ivo vose kulawa muna yamakono yawo na kuvitimbula uchanyha ya lupango hamwe na nhambiko ya kutimbula. Ino ni nhambiko ya kwikigwa kwa sang'hano yelile, ili na mnung'ho wa kumnogeza Mndewa Mulungu. Iyo ni nhambiko yoilavigwa kwa moto. ²⁹ Maabaho Musa kasola chiya ichidali na kuchinula uchanyha kuwa chilaguso kwa kumulavila Mndewa Mulungu. Hanhu baho ha dibebelu da ng'hondolo wa kumwika kwa sang'hano yelile ni ha Musa fana viyalagilizigwe na Mndewa Mulungu.

³⁰ Maabaho Musa kasola mavuta ya kuhaka na damu kulawa muna ulupango, kammizila Haluni na wanage na mawalo yawo. Ivo Musa kaweka kwa sang'hano yelile Haluni na wanage hamwe na mawalo yawo.

³¹ Musa kawalongela Haluni na wanage wa chilume, “Kimuseni nyama ija haulongozi ha hanhu ha kwingilila muna dihema da Mulungu, muije baho hamwe na gate kulawa muna ichisege

cha nhosa za kwikila kwa sang'hano yelile. Tendi fana vinilongeligwe na Mndewa Mulungu, 'Hanhu baho hezadigwa na Haluni na wanage.'

³² Nyama yoyose na gate josome vondavisigale volondeka visomigwe. ³³ Sekemulawe kunze ya hanhu ha kwingilila muna dihema da Mulungu kwa siku saba, mbaka siku zenu za kwikigwa kwa sang'hano yelile zifose. Siku za kwikigwa kwa sang'hano yelile zizakuwa saba. ³⁴ Mndewa Mulungu kalagiliza chitende fana vichitendile diyelo muladi chimtendeleni kuilumba. ³⁵ Mukale hana ihanhu ha kwingilila muna dihema da Mulungu ichilo na imisi kwa siku saba, muhatenda mbuli ziyalagilize Mndewa Mulungu, one siivo mwizadanganika. Vino ivo Mndewa Mulungu viyanilagilize.” ³⁶ Ivo Haluni na wanage wa chilume watenda vinhu vose Mndewa Mulungu viyamulagilize Musa.

9

Mndewa Mulungu kohokela nhambiko za Haluni

¹ Siku yenane Musa kawatanga Haluni na wanage wa chilume hamwe na walala wa Isilaili. ² Musa kamulongela Haluni, “Sola dang'ang'a lume da ng'ombe kwa ichimu cha nhambiko ya uhasanyi na bebelu da ng'hondolo kwa ichimu cha nhambiko ya kutimbula, wanyama wose welibule chilema, maabaho walave nhambiko haulongozi ha Mndewa Mulungu. ³ Walongele Waisilaili kuwa wasole bebelu dimwe da luti kwa ichimu cha nhambiko ya uhasanyi. Iviya wasole dang'ang'a dimwe na mwanang'hondolo kwa

ichimu cha nhambiko ya kutimbula. Wanyama wose wawe na mwaka umwe na sekewawe na chilema. ⁴ Ng'ombe lume dimwe na bebelu da ng'hondolo dimwe kwa ichimu cha nhambiko ya tindiwalo, wakumulavile Mndewa Mulungu hamwe na nhosa ya mhule yoihanganyigwe na mavuta kwaviya diyelo Mndewa Mulungu keza-mulawililani.”

⁵ Waisilaili wagala vinhu ivo vose haulongozi ha dihema da Mulungu fana viya Musa viyawalagilize. Bumbila jose wahita kwima haulongozi ha Mndewa Mulungu. ⁶ Maabaho Musa kawalongela, “Chino icho choyalagilize Mndewa Mulungu muchitende muladi utunhizo wa Mndewa Mulungu uwoneke kumwenu.” ⁷ Musa kamulongela Haluni, “Hita kuna ulupango ukalave nhambiko yako ya uhasanyi na nhambiko ya kutimbula na kutenda kuilumba kwa ichimu chako na kwa ichimu cha Waisilaili. Maabaho lava nhosa za wanhu na kuwatendela kuilumba fana viyalagilize Mndewa Mulungu.”

⁸ Ivo Haluni kalukwenhukila ulupango na kadichinja dang'ang'a lume diya diyalavile diwe nhambiko ya uhasanyi wake mwenyewo. ⁹ Wanage Haluni wamgalila damu, nayo kavabika chidole chake muna idamu ija na kuyahaka mahembe ya lupango. Damu isigale kaitila hana ichikalilo cha lupango. ¹⁰ Maabaho mabambala ya mavuta na figo na hanhu hanogile ha ini kulawa muna inhambiko ya uhasanyi, kavitimbula vose mchanyha ya lupango fana viya Mndewa Mulungu viyamulagilize Musa. ¹¹ Mbali nyama na mbende kavisoma kunze ya dilago.

¹² Haluni kamchinja mnyama wa nhambiko ya kutimbula. Wanage wamgalila damu, nayo kaimizila muna zibanzi zose za lupango.

¹³ Wamgalila nhambiko ya kutimbula, chihande chimwe chimwe, na ditwi, nayo kavitimbula mchanyha ya lupango. ¹⁴ Maabaho kasunha utumbo na migulu na kuitimbula hamwe na nhambiko ya kutimbula muna ulupango.

¹⁵ Haluni kaika nhosa ya wanhu haulongozi. Kamsola luti wa nhambiko ya uhasanyi kwa ichimu cha wanhu, kamchinja na kumulava nhambiko ya uhasanyi, fana viyatendile kwa ija wa mwanduso. ¹⁶ Maabaho kalava mnyama ija wa nhambiko ya kutimbula fana viyalagilizigwe.

¹⁷ Na keka haulongozi nhosa ya mhule, kamemeza ganza dimwe na kuitimbula mchanyha ya lupango hamwe na nhambiko ya kutimbula ya chila imitondo. ¹⁸ Haluni kachinja ng'ombe lume na bebelu da ng'hondolo da nhambiko za tindiwalo kwa ichimu cha wanhu. Wanage wamgalila damu na kaitilila muna zibanzi zose za lupango.

¹⁹ Mabambala ya mavuta ya ng'ombe lume ijo na bebelu da ng'hondolo na mkila na mabambala ya mavuta yogubika utumbo na figo na hanhu hanogile ha ini, ²⁰ wavika ivo mchanyha ya vidali, nayo kavitimbula mchanyha ya lupango. ²¹ Viya ividali na chima cha kulume, Haluni kavinula uchanyha iwe chilaguso cha kumulavila Mndewa Mulungu, fana Musa viyalagilize.

²² Haluni viyakomeleze kulava nhambiko zose, nhambiko za uhasanyi na nhambiko za kutimbula na nhambiko za tindiwalo, kawenulila wanhu makono yake na kuwatemela mate,

maabaho kahumuluka. ²³ Musa na Haluni wengila muna dihema da Mulungu. Viwalawile kunze, wawatemela mate wanhu na utunhizo wa Mndewa Mulungu uwalawilila wanhu wose. ²⁴ Bahobaho moto ulawa haulongozi ha Mndewa Mulungu, uitimbula nhambiko ija na yaja mabambala ya mavuta mchanyha ya lupango. Wanhu wose viwauwone moto uwo waguta nyangi na wagwa chingubingubi.

10

Uhasanyi wa Nadabu na Abihu

¹ Nadabu na Abihu weli wana wa Haluni, wasola chila munhu chetezo chake, weka moto na ubani, wamulavila Mndewa Mulungu moto haulondeka, haulingile fana uyalagilize Mndewa Mulungu. ² Moto ulawilila haulongozi ha Mndewa Mulungu na uwasoma, nawo wadanganika haulongozi wa Mndewa Mulungu. ³ Maabaho Musa kamulongela Haluni, “Chino icho chiya-longile Mndewa Mulungu chipindi viyalongile, ‘Nizailagusa kuwa yelile kwa waja weli habehi na niye, nizatunhizigwa haulongozi ha wanhu wose.’ ” Haluni kanyamala.

⁴ Musa kawatanga Mishaeli na Elisafani weli wana wa Uzieli mtumba wake Haluni, na kawalongela, “Izoni hano, wasoleni ndugu zenu muwasegeze hano haulongozi ha hema da Mulungu na muweke kunze ya dilago.” ⁵ Ivo weza na wasola mitufi ya ndugu zawo kwa kwamha mawalo ya mitufi na kuigala kunze ya lago, fana viya Musa viyawalagilize. ⁶ Maabaho Musa kawalongela Haluni na wanage weli Eleazali na

Isamali, “Gendeleleni kubunha nyele zenu hebu sekemudege mawalo yenu kwa kuomboleza muladi sekemudanganike na Mndewa Mulungu kuwawonela ludoko mting'hano wose. Mbali ndugu zenu, yani Waisilaili wose walile kwa ichimu cha kulunguzigwa na moto wougaligwe na Mndewa Mulungu. ⁷ Sekemulawe kunze ya hanhu ha kwingilila muna dihema da Mulungu buleivo mwizadanganika, kwaviya mavuta ya kuhaka ya Mndewa Mulungu ya uchanyha yenu.” Ivo Haluni na wanage watenda fana Musa viyalongile.

⁸ Mndewa Mulungu kamulongela Haluni, ⁹ “Vomwingila muna dihema da Mulungu, weye na wanago sekemung'we divai hebu upele wowose, buleivo mwizadanganika. Dino ni lagilizo da siku zose muna zinyelesi zenu. ¹⁰ Molondeka kubagula mbuli za chiidumwe na ziya za chila siku, ziya zelile na zambule mwiko. ¹¹ Molondeka muwafundize Waisilaili malagilizo yose yonimwing'hileni kufosela Musa.”

¹² Musa kamulongela Haluni na wanage wowasigale, Eleazali na Isamali, “Soloni nhosa ya mhule yoisigale muna zinhambiko za Mndewa Mulungu zozilavigwe kwa moto. Muje gate hadigumigwe lusu habehi ya ulupango kwaviya ni yelile ng'hani. ¹³ Mwizaidila hanhu helile kwaviya ni hanhu hako na ha wanago, muna zinhambiko ziyalavigwe Mndewa Mulungu kwa moto, kwaviya ivo niivo vinilagilizigwe. ¹⁴ Mbali chidali chiya chinuligwe uchanyha kwa chilaguso cha kumulavila Mndewa Mulungu na chima chochilavigwa nhambiko, modaha

kudila hanhu hohose hahanakwambula mwiko. Kwizakuja weye na wanago wa chilume na wa chike. Vinhu ivo kwing'higwa kuwa hanhu hako na ha welesi wako kulawa muna zinhambiko za tindiwalo za Waisilaili. ¹⁵ Chima chiya chilavigwe nhambiko na chidali icho chochinuligwa hamwe na nhambiko za mavuta zozilavigwa kwa moto. Ivo vizakuwa vako weye na wanago, ni venu siku zose fana Mndewa Mulungu viyalagilize.”

¹⁶ Ivo Musa kamzahila luti iyo yoyalavigwe nhambiko ya uhasanyi, katola kuwa katimbuligwa kamala. Ivo kawehila ng'hani Eleazali na Isamali, wana wa Haluni wowasigale. Kawauza, ¹⁷ “Habali hamudile nhambiko ya uhasanyi hanhu helile? Kwaviya icho ni chinhu chelile ng'hani na mwing'higwa muladi kusegeza ubananzi wa wanhu wose na kuwatendela kuilumba haulongozi ha Mndewa Mulungu. ¹⁸ Kaidi, kwaviya damu ya nhambiko haigaligwe mgati muna ihanhu helile, kweli molondeka kumdila mgati ya hanhu helile fana vinilagilize.”

¹⁹ Haluni kamulongela Musa, “Lola, diyelo walava nhambiko yawo ya uhasanyi na nhambiko ya kutimbula haulongozi ha Mndewa Mulungu, hata ivo mbuli zino zinipata! Vino diyelo one nidile nhambiko ija ya uhasanyi ihatogoligwe haulongozi ha Mndewa Mulungu?” ²⁰ Musa viyahulike mbuli izo, katogola.

11

Wanyama wambule mwiko na hawambule mwiko
(Kumbukumbu 14:3-21)

¹ Mndewa Mulungu kawalongela Musa na Haluni, ² “Walongeleni Waisilaili, ³ ‘Wanyama wose weli muna iisi yose, mutogoleligwa kuja mnyama yeli na mapaga yoyaigolile banzi mbili na yoselula. ⁴ Sekemuje mnyama yoyose yoselula mbali kabule mapaga yoyaigolile banzi mbili, hebu yeli na mapaga yoyaigolile banzi mbili mbali haselula. Sekemuje ngamiya, kwaviya koselula mbali kabule mapaga yoyaigolile banzi mbili. Kumwenu iyo kambula mwiko. ⁵ Pelele sekemuje, iyo koselula mbali mapaga yake hayaigolile banzi mbili, iyo kumwenu kambula mwiko. ⁶ Buga sekemuje, iyo koselula mbali mapaga yake hayaigolile banzi mbili, iyo kumwenu kambula mwiko. ⁷ Nguluwe sekemuje, iyo mapaga yake yaigola mbali haselula, iyo kumwenu kambula mwiko. ⁸ Kwaviya wanyama wawo wambula mwiko kumwenu, sekemuje nyama yawo hebu sekemudalise mitufi yawo.

⁹ “ ‘Somba yoyose wa muna ibahali hebu muna ulwanda yeli na mpepe na makalabandu modaha kuja, ¹⁰ mbali chilumbe chochose chochikala muna ibahali hebu muna ulwanda chilibule mpepe hebu makalabandu, viwe vilumbe vose vovigenda muna yamazi hebu vilumbe vose vovikala muna ibahali hebu muna ulwanda, votibusa kumwenu. ¹¹ Vilumbe ivo kumwenu viha. Sekemuje nyama yawo hebu sekemudalise mitufi yawo kwaviya votibusa kumwenu. ¹² Chochose chochikala muna yamazi chilibule mpepe na makalabandu chotibusa kumwenu. ¹³ Ndege wano wose kumwenu wotibusa. Masumula na fulukombe

na makungule, ¹⁴ na chimhanga huwa na modeli zose za masumula, ¹⁵ na modeli zose za howe na ¹⁶ na mbuni na lugawa na bata mazi na modeli zose za chinyang'huwi, ¹⁷ na bundi ng'hengeu na nhandala na zizinhila, ¹⁸ na mulu na bundi matuwa na chilele ¹⁹ na nzokowe na iviya modeli zose za mulowa na chizogolo shamba na gombalima.

²⁰ “ ‘Wang'onyo wose weli na mabawa na wogenda kwa magulu mane, wawo kumwenu wotibusa. ²¹ Mbali wang'onyo wamwenga weli na mabawa wowogendela migulu mine na weli na migulu yoiwadahiza kuzumha, modaha kuja. ²² Wawo ni chila modeli ya nyela, chila modeli ya ngeda, chila modeli ya duludulu na chila modeli ya semvule. ²³ Mbali wang'onyo wamwenga wose weli na migulu mine na mabawa wotibusa kumwenu.

²⁴ “ ‘Kudalisa wanyama wamwenga komtenda munhu yambule mwiko, yoyose yodalisa mitufi yawo kokwambula mwiko mbaka ichigulogulo. ²⁵ Munhu one yahapapa hanhu ha mitufi yake kezakwambula mwiko mbaka ichigulogulo, na viwalo vake volondeka vifuwigwe. ²⁶ Mnyama yoyose yelibule mapaga yaigolile na haselula, iyo kumwenu kambula mwiko. Munhu yoyose yodalisa mnyama iyo kezakuwa kambula mwiko. ²⁷ Wanyama wose wowogendela mafumba ingawa wana magulu mane, kumwenu wambula mwiko. Yoyose yondayadalise mitufi ya mnyama fana iyo kezakuwa kambula mwiko mbaka ichigulogulo. ²⁸ Munhu yoyose yopapa mtufi, kezakwambula mwiko mbaka ichigulogulo,

nayo kezafuwa viwalo vake. Wanyama wawo kumwenu wambula mwiko.

²⁹ “Viumbe vino vitambala kumwenu vambula mwiko, fuko na ngoso na modeli yoyose ya ng'henge, ³⁰ na golombela na ng'henge na gugulu na lwivi. ³¹ Wawo wose wotambala kumwenu wambula mwiko na yoyose yondayadalise mitufi yawo, kezakwambula mwiko mbaka ichigulogulo. ³² One mtufi wa viumbe wawo wolagalila chinhu chochose, chiwe chinhu cha mbao hebu walo hebu mbende hebu guniya hebu chia chochose chochisang'haniligwa kwa lungilo jojose, chia icho chizakwambula mwiko mbaka ichigulogulo. Yolondeka kuchisunha kwa mazi muladi chele. ³³ One mtufi wake uhalagalila muna ichia cha ulongo, ivo chochose chili mgati ya chia icho chizakwambula mwiko, na yolondeka chia icho chibenigwe. ³⁴ Ndiya yoyose hebu ching'waji chochose chidalisa mazi yake, chizakwambula mwiko. ³⁵ Chila chinhu chondachilagaliligwe na mtufi, chizakwambula mwiko. Ihawa tanuli hebu jiko, cholondeka chibenigwe, vizakuwa vambula mwiko na vizagendelela kwambula mwiko kumwenu, ³⁶ mbali nzasa ya mazi hebu kombo da mazi havambule mwiko. Mbali one munhu yahengila na kudalisa mtufi, kezakwambula mwiko. ³⁷ Na chihande chochose cha mtufi chihalagalila mbeyu za kuhanda, mbeyu izo zizakuwa hazambule mwiko. ³⁸ Mbali one mbeyu zihagumigwa muna yamazi na hanhu hohose ha mtufi hazilagalila, mbeyu izo kumwenu zambula mwiko.

³⁹ “ ‘One mnyama yoyose yofaya kudigwa ya-

hafa, munhu yoyose yondayadalise mtufi uwo kezakwambula mwiko mbaka ichigulogulo. ⁴⁰ Na munhu yoyose yahaja hanhu hohose ha mnyama ya mtufi uwo, kolondeka yafuwe walo jake, mbali kezakuwa kambula mwiko mbaka ichigulogulo. Na yoyose yondayapape mtufi uwo kolondeka kufuwa walo jake na kezakuwa kambula mwiko mbaka chigulogulo.

⁴¹ “ ‘Chilumbe chochose chitambala muna iisi, kumwenu chotibusa, sekemuje. ⁴² Chochose chochigendela munda wake na chochose chochigendela migulu yose mine hebu migulu mingi, sekemuvije kwaviya votibusa kumwenu. ⁴³ Ivo sekemuitibuse kwa kuja viumbe vitambala, hebu sekemwambule mwiko kwa vinhu ivo. ⁴⁴ Mana niye ni Mndewa Mulungu, Mulungu wenu, ivo molondeka mwiilave wenyewo kwa ichimu changu na muwe welile, kwaviya niye ni yelile, sekemuitende mwambule mwiko kwa chinhu chochose chochitambala muna iisi. ⁴⁵ Niye Mndewa Mulungu, Mulungu wenu yonimulavileni muna iisi ya Misili muladi niwe Mulungu wenu. Molondeka muwe welile, kwaviya niye ni yelile.

⁴⁶ “ ‘Basi dino ijo lagilizo kusonhela wanyama na ndege na vilumbe vose vili na ugima vovikala muna yamazi na vovitambala muna iisi, ⁴⁷ muladi kubagula vinhu havambule mwiko na vambule mwiko, wanyama wowodaha kudigwa na waja hawadigwa.’ ”

12

Kuwasafya wanaake wahamala kuibasula

¹ Mndewa Mulungu kamulongela Musa,
² “Walongele vino Waisilaili, ‘Mwanamke yahawa na wimo, yahaibasula mwana wa chilume, kezakwambula mwiko kwa siku saba fana viya voyokuwa kambula mwiko lusita lwa siku zake. ³ Muna isiku yenane mwana iyo kolondeka yengizigwe ulungwana. ⁴ Maabaho mwanamke iyo yeli na ching’hele kezagendelela kuwa kambula mwiko kwa siku malongo matatu na tatu. Chipindi icho sekeyadalise chochose chelile hebu kwingila hanhu helile mbaka siku za kusafyigwa kwake vondazimale. ⁵ Mbali one kaibasula mwana wa chike, kezakuwa kambula mwiko kwa majuma maidi, fana viili viyokuwa muna zisiku zake. Kezagendelela muna ukuisafya kwake kwa siku malongo sita na sita.

⁶ “ ‘Siku za kusafyigwa kwake vondazimale, yahapata mwana wa chilume hebu wa chike, kezamgalila mkulu wa nhambiko mwanang’hondolo wa mwaka umwe hana ihanhu ha kwingilila muna dihema da Mulungu kwa ichimu cha nhambiko ya kutimbula, iviya kezamgalila nziwa hebu huwa kwa ichimu cha nhambiko ya uhasanyi. ⁷ Mkulu wa nhambiko kezumulavila haulongozi ha Mndewa Mulungu na kumtendela mwanamke iyo kuilumba. Ivo mwanamke iyo kezakuwa kela kwa damu yake. Zino ni ndagilizi kwa mwanamke yoibasula mwana wa chilume hebu wa chike.

⁸ “ ‘One mwanamke hadaha kulava mwanang’hondolo, kezagala nziwa waidi hebu huwa waidi, imwe kwa ichimu cha nhambiko

ya kutimbula na imwenga kwa ichimu cha nhambiko ya uhasanyi. Mkulu wa nhambiko kezamtendela kuilumba mwanamke iyo, nayo kezakuwa kela.’”

13

Malagilizo kusionhela mitamu ya mbende

¹ Mndewa Mulungu kawalongela Musa na Haluni, ²“One munhu yoyose yahawa na lulumu hebu ihu hebu baka muna ulukuli lwake, ihawoneka kuwa ni utamu wa mbende, basi kezagaligwa kwa mkulu wa nhambiko Haluni hebu imwe wa wanage, yeli mkulu wa nhambiko. ³ Mkulu wa nhambiko kezahalola hanhu baho, one upipi wa hanhu haja ugaluka kuwa mzelu na utamu wenyewo uhawoneka kuwa wamgati ng'hani ya mbende ya lukuli lwake, basi uwo ni utamu wa mbende. Mkulu wa nhambiko yahakomeleza kumpekula kezagong'onda kuwa munhu iyo kambula mwiko. ⁴ Mbali one baka ijo, ingawa zelu hadingile ng'hani mgati ya mbende hebu upipi wa hanhu baho haugaluke kuwa mzelu, mkulu wa nhambiko kezambagula munhu iyo kwa siku saba. ⁵ Siku yesaba mkulu wa nhambiko kezampekula kaidi munhu iyo, one ihawa kulingana na ulolaji wa mkulu wa nhambiko, utamu uwo hawenela bule muna imbende yake, mkulu wa nhambiko kezambagula kaidi munhu iyo kwa siku zimwenga saba. ⁶ Mkulu wa nhambiko kezampekula kaidi munhu iyo siku yesaba. One ihawa kulingana na ulolaji wake, hanhu haja ihatamu hafila na utamu hawenele, mkulu wa nhambiko

kezamgong'onda munhu iyo kuwa kela, uwo ni uhele muhala. Munhu iyo kezafuwa viwalo vake na kezakuwa kasafyigwa. ⁷ Mbali one uhele uwo uhenela muna imbende, munhu iyo yahamala kuilagusa kwa mkulu wa nhambiko kwa ichimu cha kusafyigwa kwake, kezakwiza kaidi kwa mkulu wa nhambiko. ⁸ Mkulu wa nhambiko kezampekula kaidi, na one uhele uja uhenela muna imbende, mkulu wa nhambiko kezamgong'onda munhu iyo kuwa kambula mwiko, uwo ni utamu wa mbende.

⁹ “One munhu yoyose yahawa na utamu wa mbende, kezagaligwa kwa mkulu wa nhambiko. ¹⁰ Mkulu wa nhambiko kezampekula na one yahawona lulumu zelu doditenda upipi uwe mzelu na lulumu ijo digaluka kuwa chilonda chibisi, ¹¹ uwo ni utamu wa mbende. Mkulu wa nhambiko kezagong'onda kuwa munhu iyo kambula mwiko. Habule chimu cha kumbagula munhu iyo kwaviya kambula mwiko kamala. ¹² One utamu wa mbende uhamwamha na kwenela lukuli lwose, kwandusila kuna didosi mbaka kuna ulwayo fana vondayawone mkulu wa nhambiko, ¹³ baho mkulu wa nhambiko kezamulola munhu iyo, yahawona kuwa utamu wa mbende wenela lukuli lwose, kezagong'onda kuwa munhu iyo kela kwaviya lukuli lwake lwose lugaluka luzelu. Ivo munhu iyo kela. ¹⁴ Mbali one lukuli lwa munhu iyo luhawoneka luna chilonda chibisi, munhu iyo kezakwambula mwiko. ¹⁵ Mkulu wa nhambiko kezalola chilonda icho ichibisi na kumgong'onda kuwa kambula mwiko kwaviya uwo ni utamu wa mbende.

¹⁶ Mbali one chilonda icho chihona na kugaluka kaidi kuwa chizelu, munhu iyo kezabwela kwa mkulu wa nhambiko, ¹⁷ Nayo kezamulola na one yahawona kuwa chigaluka kaidi kuwa chizelu, kezagong'onda kuwa kela. Munhu iyo kela.

¹⁸ “One munhu yoyose yahawa na ihu muna imbende yake, najo dihona, ¹⁹ mbali hanhu haja hohakalile na ihu hagaluka kuwa lulumu zelu hebu kuwa hadung'hu na hazelu chidogo, yolondeka kumulagusila mkulu wa nhambiko. ²⁰ Mkulu wa nhambiko kezampekula munhu iyo, yahawona havidimila na upipi wa hanhu baho ugaluka kuwa mzelu, mkulu wa nhambiko kezagong'onda kuwa munhu iyo kambula mwiko. Uwo ni utamu wa mbende woulawile kuna diihu. ²¹ Mbali one mkulu wa nhambiko yahamulola munhu iyo na kuwona upipi wa hanhu haja haugaluke kuwa mzelu na hahavidimile mbali hafila, basi kezam-bagula munhu iyo kwa siku saba. ²² Mbali one utamu uwo uhenela muna imbende, mkulu wa nhambiko kezagong'onda kuwa munhu iyo kambula mwiko, iyo kana utamu. ²³ Mbali one hanhu haja hahenele, basi ija ni ng'hovu ya ihu muhala yoisigale, mkulu wa nhambiko kezagong'onda kuwa munhu iyo kela.

²⁴ “One munhu yahalungula na chilonda chibisi chigaluka kuwa chidung'hu chidogo hebu chizelu, ²⁵ mkulu wa nhambiko kezahalola hanhu baho. Na one yahawona kuwa upipi wake ugaluka kuwa mzelu na havidimila, uwo ni utamu wa mbende woulawile hana ihanhu halungule. Mkulu wa nhambiko kezagong'onda kuwa munhu iyo kambula mwiko. ²⁶ Mbali one mkulu

wa nhambiko yahawona upipi wa hanhu baho siyo mzelu na hahagidimile mbali hafila, mkulu wa nhambiko kezambagula munhu iyo kwa siku saba. ²⁷ Siku yesaba mkulu wa nhambiko kezamulola kaidi. One uhenela muna imbende, basi mkulu wa nhambiko kezagong'onda kuwa munhu iyo kambula mwiko. Uwo ni utamu wa mbende. ²⁸ Mbali one hanhu hafilile hezasigala iviya bila kwenela, ijo ni lulumu dodilawile kuna ukulungula. Mkulu wa nhambiko kezagong'onda kuwa munhu iyo kela, kwaviya iyo ni ng'hovu ya kulungula.

²⁹ “Mbali munhu yoyose mulume hebu muke, yahawa na utamu wa mbende muna iditwi hebu muna ichidevu, ³⁰ mkulu wa nhambiko kezalola utamu uwo. One yahawona kuwa hahagidimila na upipi uwa wa ukole na msisili, basi kezagong'onda kuwa munhu iyo kambula mwiko, kwaviya uwo ni uhele na utamu wa mbende wa muna iditwi hebu muna ichidevu. ³¹ One mkulu wa nhambiko yahapekula kaidi uhele uja na yahawona hahagidimile na upipi siyo mtitu, basi mkulu wa nhambiko kezambagula munhu iyo kwa siku saba. ³² Siku yesaba mkulu wa nhambiko kezalola uhele uwo. One uhele uwo hawenele na habule upipi wa langi ya ukole, hebu hahagidimile, ³³ munhu iyo kezawegula nyele zake na ndevu zake. Mbali hanhu haja heli na uhele hezahawegula bule, maabaho mkulu wa nhambiko kezambagula munhu iyo kwa siku zimwenga saba. ³⁴ Muna isiku yesaba mkulu wa nhambiko kezalola hanhu heli na uhele muna imbende hebu havingile mgati ya

mbende, basi kezagong'onda kuwa munhu iyo kela. Munhu iyo kezafuwa viwalo vake, nayo kezakwela. ³⁵ Mbali yahamala kusafyigwa uhele uwo uhenela, ³⁶ munhu iyo kezapekuligwa na mkulu wa nhambiko na one uhele uhenela muna imbende, mkulu wa nhambiko hezalonda kulola upipi uli na langi ya ukole, munhu iyo kezakuwa kambula mwiko. ³⁷ Mbali one mkulu wa nhambiko yahawona uhele haugaluke na upipi mtitu wota hanhu baho, basi uhele uwo uhona. Munhu iyo kela. Mkulu wa nhambiko kezagong'onda kuwa munhu iyo kela.

³⁸ “One munhu yoyose yawe mulume hebu muke kana mabaka mazelu muna imbende yake, ³⁹ mkulu wa nhambiko kezamulola munhu iyo. One mkulu wa nhambiko yahawona kuwa mabaka yayo ni mazelu chidogo, uwo ni uhele muhala na munhu iyo kela.

⁴⁰ “One mulume yahawa na halaza, iyo kela kwaviya kana halaza muhala. ⁴¹ One halaza ijo dihalawa kuna ichihanga, munhu iyo kana halaza muhala, na kela. ⁴² Mbali one muna iditwi muna halaza hebu hana ichihanga hana baka dung'hu chidogo, uwo ni utamu wa mbende ya lukuli woulawile kuna dihalaza jake muna iditwi hebu muna ichihanga. ⁴³ Mkulu wa nhambiko kezamulola munhu iyo, one yahawona lulumu zelu dung'hu chidogo muna iditwi hebu muna ichihanga na dowoneka fana utamu wa mbende, ⁴⁴ munhu iyo kana utamu wa mbende. Mkulu wa nhambiko kezagong'onda kuwa munhu iyo kambula mwiko, kwaviya kana utamu wa mbende muna iditwi jake.

⁴⁵ “Munhu yoyose yeli na utamu wa mbende kezayawala viwalo videgeke, nyele zake hezazibunha, na mulomo wake kezaugubika, kezalonga kwa dizi kulu, ‘Niye nyambula mwiko, niye nyambula mwiko!’ ⁴⁶ Munhu iyo kezagen-delela kwambula mwiko kwa siku zose ziyeli na utamu uwo. Iyo kambula mwiko, nayo kezakala yaidumwe kunze ya dilago.

Malagilizo kusionhela chimvuguya muna diwalo walo

⁴⁷ “One kuhawa na chimvuguya muna diwalo, diwe da sufu hebu chitani, ⁴⁸ walo ijo diwe dilukigwa hebu dibotigwa kwa chitani hebu sufu hebu walo ditendigwe kwa mbende yoyose, ⁴⁹ one chimvuguya icho chihawa cha langi ya yani bisi hebu ndung’hu muna diwalo ijo, walo ijo dina chimvuguya. Ivo dolondeka dilagusigwe kwa mkulu wa nhambiko. ⁵⁰ Mkulu wa nhambiko kezapekula chimvuguya icho na kudika hakwe diwalo ijo kwa siku saba. ⁵¹ Siku yesaba kezapekula chimvuguya icho, one chihenela muna diwalo, diwe da kubota hebu da kuluka hebu da mbende yoyose, walo ijo dina utamu. Ivo walo ijo jambula mwiko. ⁵² Maabaho mkulu wa nhambiko kezadilunguza walo ijo kwaviya dina chimvuguya chochenela.

⁵³ “Mbali one mkulu wa nhambiko yahalola na yahawona kuwa chimvuguya hachenele bule muna diwalo, ⁵⁴ kezalagiliza walo ijo difuwigwe na dikigwe hakwe kwa siku saba zimwenga. ⁵⁵ Maabaho mkulu wa nhambiko kezadilola walo ijo dihamala kufuwigwa. One hadigaluke ingawa chimvuguya hachenele bule, walo ijo

jambula mwiko. Walo ijo kezadilunguza, baka da chimvuguya diwe kuchisogo hebu kuulongozi wa walo ijo. ⁵⁶ One mkulu wa nhambiko yahawona hafilile habule kwaviya difuwigwa, kezasegeza hanhu haja halingile fana utamu wa mbende. ⁵⁷ Maabaho one hafilile howoneka kaidi hamwande muna diwalo dilukigwe hebu dibotigwe hebu muna ichinhu chochose cha mbende, chimvuguya icho chenela. Baho walo ijo kwizadilunguza. ⁵⁸ Mbali walo diya dilawile chimvuguya dihamala kufuwigwa dolondeka kufuwigwa kaidi, ivo dokuwa jela.”

⁵⁹ Ijo ni lagilizo kusonhela chimvuguya chochilawa muna diwalo da sufu hebu chitani na dilukigwe hebu dibotigwe hebu da mbende. Kwa nzila iyo mwizadaha kudimanya walo jambule mwiko na walo hajambule mwiko.

14

Kumsafya munhu yaugule utamu wa mbende

¹ Mndewa Mulungu kamulongela Musa, ² “Dino ni lagilizo kusonhela munhu yeli na utamu wa mbende muna isiku ya kusafyigwa kwake. Yahahona kezagaligwa kwa mkulu wa nhambiko. ³ Mkulu wa nhambiko kezahita kumulola munhu iyo kunze ya dilago. One utamu wake wa mbende uhona, ⁴ mkulu wa nhambiko kezawalongela wanhu wagale ndege waidi wagima weli hawambule mwiko, chihande cha mbiki wa mwelezi, sufu ndung’hu na tamba da hisopo kwa ichimu cha munhu iyo yondayasafyigwe. ⁵ Mkulu wa nhambiko kezalonga wamchinje ndege imwe uchanyha ya nongo inogile ili na mazi ya nzasa.

⁶ Maabaho kezamwamha ndege yeli mgima hamwe na chihande cha umbiki wa mwelezi, sufu ya langi ndung'hu na tamba da hisopo, nayo kezavabika ivo hamwe na ndege yeli mgima muna idamu ya ndege yachinjigwe. ⁷ Maabaho idamu ija kezammizila munhu iyo yosafyigwa utamu wa mbende miyanza saba, maabaho kezagong'onda kuwa munhu iyo kela. Ndege ija yeli mgima kezamuleka yahite kuna imigunda kunze ya lago. ⁸ Munhu iyo kezafuwa viwalo vake na kezawegula nyele zose na kezakoga, nayo kezakuwa kela. Maabaho kezabwela kuna dilago, mbali kezakala kunze ya hema jake kwa siku saba. ⁹ Kezawegula nyele zake zose zili mditwi na ndevu na ng'humbitu. Kezawegula nyele zose zili muna ulukuli lwake. Maabaho kezafuwa viwalo vake na kezakoga, nayo kezakwela.

¹⁰ “Siku yenane kezagala wanang'hondolo walume waidi welibule chilema na zike da ng'hondolo dimwe da mwaka umwe dilibule chilema na chilo nhatu za usage unogile wouhanganyigwe na mavuta kwa ichimu cha nhosa ya mhule, hamwe na mavuta selusi imwe ya lita. ¹¹ Mkulu wa nhambiko yondayamsafye munhu iyo kezamgala haulongozi ha Mndewa Mulungu, habehi na hana ihanhu ha kwingilila muna dihema da Mulungu hamwe na vinhu viyagalile. ¹² Mkulu wa nhambiko kezasola mwanang'hondolo mulume imwe na kumulava nhambiko ya ubananzi hamwe na mavuta selusi imwe ya lita. Maabaho kezavinula uchanyha kuwa chilaguso cha kumulavila Mndewa Mulungu. ¹³ Maabaho kezamchinja

mwanang'hondolo iyo hana ulupango, hanhu howochinjiligwa wanyama wa nhambiko ya uhasanyi na nhambiko ya kutimbula. Nhambiko ino ya ubananzi fana viili nhambiko ya uhasanyi, ivo ni va mkulu wa nhambiko, ni nhambiko yelile ng'hani. ¹⁴ Mkulu wa nhambiko kezasola damu ya nhambiko ya ubananzi na kumuhaka munhu yosafyigwa muna digutwi jake da kulume na dole ng'hulu da mkono wake wa kulume na dole ng'hulu da mgulu wake wa kulume. ¹⁵ Maabaho mkulu wa nhambiko kezasola mavuta chidogo ya mzaituni na kuyaguma muna diganza da mkono wake wa kumoso, ¹⁶ maabaho kezavabika chidole cha mkono wake wa kulume muna yamavuta yayo yeli kuna ichiganza cha kumoso na kuyamiza miyanza saba haulongozi wa Mndewa Mulungu. ¹⁷ Mavuta yasigale muna diganza jake kezamuhaka munhu iyo yosafyigwa hasi ya gutwi jake da kulume na dole ng'hulu da mkono wake wa kulume na dole ng'hulu da mgulu wake wa kulume na haja heli na damu ya nhambiko ya ubananzi. ¹⁸ Mavuta yasigale kezamuhaka munhu iyo mditwi. Ivo mkulu wa nhambiko kezamtendela kuilumba haulongozi ha Mndewa Mulungu. ¹⁹ Mkulu wa nhambiko kezamulavila Mndewa Mulungu nhambiko ya uhasanyi na kumtendela kuilumba ija yosafyigwa, muladi kumsegezela kwambula mwiko kwake. Maabaho kezamchinja mwanang'hondolo wa nhambiko ya kutimbula. ²⁰ Maabaho mkulu wa nhambiko kezamulavila nhambiko ya kutimbula na nhosa ya mhule mchanya ya lupango. Mkulu wa nhambiko

kezamtendela kuilumba, nayo kezakuwa kela.

²¹ “Mbali munhu iyo yahawa ngayengaye, hadaha kulava vinhu ivo, basi kezagala mwanang'hondolo kuwa nhambiko ya ubananzi yodayenuligwe uchanyha kuwa chilaguso cha kumulavila nhambiko, muladi kumtendela munhu iyo kuilumba. Iviya kezagala chilo imwe ya usage wouhanganyigwe na mavuta kwa ichimu cha nhosa ya mhule na mavuta selusi imwe ya lita. ²² Iviya kezagala huwa waidi hebu nziwa waidi fana viyodaha. Imwe kezakuwa wa nhambiko ya uhasanyi na imwenga wa nhambiko ya kutimbula. ²³ Siku yenane kezamgalila mkulu wa nhambiko vinhu ivo haulongozi ha hanhu ha kwingilila muna dihema da Mulungu, kwa ichimu cha kusafyigwa kwake haulongozi ha Mndewa Mulungu. ²⁴ Mkulu wa nhambiko kezamsola mwanang'hondolo mulume iyo wa nhambiko ya ubananzi hamwe na yaja yamavuta na kezavinula uchanyha kuwa chilaguso cha kuvilavila haulongozi ha Mndewa Mulungu. ²⁵ Kezamchinja mwanang'hondolo mulume iyo wa nhambiko ya ubananzi. Mkulu wa nhambiko kezasola damu na kumuhaka munhu iyo yosafyigwa hasi ya gutwi jake da kulume na muna didole ng'hulu da mkono wake wa kulume na dole ng'hulu da mgulu wake wa kulume. ²⁶ Mkulu wa nhambiko kezakwika mavuta yayo chidogo muna diganza jake da kumoso, ²⁷ na kezayamiza kwa chidole cha mkono wake wa kulume miyanza saba haulongozi ha Mndewa Mulungu. ²⁸ Mkulu wa nhambiko kezamuhaka munhu iyo yosafyigwa mavuta hasi ya gutwi

jake da kulume na muna didole ng'hulu da mkono wake wa kulume na dole ng'hulu da mgulu wake wa kulume. Kezamuha haku haka hanhu haja hoyamuhakile damu ija ya nhambiko ya ubananzi. ²⁹ Mavuta yasigale muna umkono wake kezamuha haku munhu iyo muna iditwi, muladi kumtendela kuilumba haulongozi ha Mndewa Mulungu. ³⁰ Maabaho mkulu wa nhambiko kezalava huwa waidi hebu nziwa waidi fana munhu iyo viyodaha kugala, ³¹ huwa imwe wa nhambiko ya uhasanyi na imwenga wa nhambiko ya kutimbula. Iviya kezalava nhosa ya mhule, mkulu wa nhambiko kezamtendela kuilumba munhu iyo yosafyigwa haulongozi wa Mndewa Mulungu. ³² Yayo ni malagilizo kusonhela munhu yeli na utamu wa mbende yeli hadaha kulava nhambiko ziya za kuisafya.”

Chimvuguya muna zikaye

³³ Mndewa Mulungu kawalongela Musa na Haluni, ³⁴ “Vondamwingile muna iisi ya Kanaani yondanimwing'heni kuwa yenu, nizatenda chimvuguya muna ikaye, muna iisi yondaiwe yenu, ³⁵ ivo mwenekaye kezahita kumulongela mkulu wa nhambiko, 'Niwona chimvuguya muna ikaye yangu.' ³⁶ Mkulu wa nhambiko kezalagiliza chila chinhu chili umo chilavigwe kunze ya kaye yang'hali hanalola chimvuguya icho, muladi chila chinhu muna ikaye sekechigong'ondigwe kuwa chambula mwiko. Maabaho mkulu wa nhambiko kezakwingila kuilola kaye iyo. ³⁷ Kezalola chimvuguya icho, one chihawoneka muna ing'huta na chitenda mabaka ya langi

ndung'hu hebu ya mayani mabisi na kuwoneka kuwa chingila mgati ya ng'huta, ³⁸ mkulu wa nhambiko kezalawa kunze na kuihinda kaye iyo kwa siku saba. ³⁹ Siku yesaba kezabwela na kulola kaidi. One chimvuguya chihenela muna ing'huta ya kaye iyo, ⁴⁰ mkulu wa nhambiko kezawalagiliza wasegeze mabwe yeli hanhu hana ichimvuguya na kuyasa hanhu hambule mwiko kunze ya bululu. ⁴¹ Chokaa ya ng'huta za mgati ya kaye iyo izakwanguligwa na chibugulu chake chizakwasigwa hanhu hambule mwiko kunze ya bululu. ⁴² Maabaho wezasola mabwe yamwenga na kuyeka hanhu haja hoyakalile mabwe ya uchanduso na kuhaka chokaa imwenga.

⁴³ “One chimvuguya icho chihalawilila kaidi muna ikaye yahamala kusegezigwa yamabwe na kukwangula chokaa na kwika chokaa imwenga, ⁴⁴ mkulu wa nhambiko kezahita na kulola. One chimvuguya chenela muna ikaye iyo, uwo ni utamu wa chimvuguya, kaye iyo yambula mwiko. ⁴⁵ Kaye iyo yolondeka ibomoligwe, mabwe yake na mibiki yake na chokaa yake vigaligwe hanhu hambule mwiko kunze ya bululu. ⁴⁶ Munhu yoyose yokwingila muna ikaye lusita ihindigwa, kezakwambula mwiko mbaka ichigulogulo. ⁴⁷ Munhu yoyose yogona hebu yoja muna ikaye iyo, kolondeka yafuwe viwalo vake.

⁴⁸ “One yahakomeleza kuilola goya kaye iyo, mkulu wa nhambiko kezawona chimvuguya hachenele viikomelezeke kuhakigwa chokaa, mkulu wa nhambiko kezagong'onda kuwa kaye iyo hayambule mwiko, kwaviya chimvuguya chimala. ⁴⁹ Muladi kuisafya kaye iyo, mkulu

wa nhambiko kezasola ndege waidi hamwe na chihande cha mbiki wa mwelezi, sufu ndung'hu na tamba da hisopo. ⁵⁰ Kezamchinja ndege imwe uchanyha ya nongo ili na mazi ya nzasa. ⁵¹ Maabaho kezasola chihande cha mbiki wa mwelezi na hisopo na sufu ndung'hu na ndege yeli mgima, kezavivabika vose muna idamu ya ndege ija yachinjigwe na muna yamazi ya nzasa. Kezaimizila ikaye iyo miyanza saba. ⁵² Ivo kezaisafya ikaye iyo kwa damu ya ndege yafile na mazi ya nzasa na ndege imgima na chihande cha mbiki wa mwelezi na sufu ndung'hu na tamba da hisopo. ⁵³ Maabaho ndege ija imgima kezamuleka yaguluke yahite kuna imigunda kunze ya bululu. Ivo niivo vodayaitendele kuilumba kaye iyo, nayo izakuwa hayambule mwiko.”

⁵⁴ Yano ni malagilizo kusunhela utamu wa mbende, kwa uhele, ⁵⁵ chimvuguya muna diwalo na muna ikaye, ⁵⁶ lulumu hebu chilonda hebu baka, ⁵⁷ muladi kulagusa chinhu chelile hebu chambula mwiko. Yayo ni malagilizo kusunhela utamu wa mbende na chimvuguya.

15

Ufila woumtenda munhu yambule mwiko

¹ Mndewa Mulungu kawalongela Musa na Haluni, ² “Walongele vino Waisilaili, ‘Mulume yoyose yahalawigwa na ufila, ufila uwo womtenda yambule mwiko. ³ Vino niivo ufila voumtenda munhu yambule mwiko, lusita lwose vodayalawigwe na ufila hebu ufila houkimiligwa mgati yake, munhu iyo

kambula mwiko. ⁴ Komwa jojose doyokalila hebu doyogonela, jambula mwiko. Na chochose choyakalile chizakuwa chambula mwiko. ⁵ Munhu yoyose yodalisa komwa da munhu iyo, kolondeka yafuwe viwalo vake na yoge, nayo kezakwambula mwiko mbaka ichigulogulo. ⁶ Munhu yoyose yondayakalile chinhu chiyokalila munhu iyo yolawigwa na ufila, kolondeka yafuwe viwalo vake na yoge, nayo kezakwambula mwiko mbaka ichigulogulo. ⁷ Munhu yoyose yomdalisa munhu yolawigwa ufila, kolondeka yafuwe viwalo vake na yoge, nayo kezakwambula mwiko mbaka ichigulogulo. ⁸ Munhu yoyose yolawigwa na ufila yahambwajulila mate munhu yelile, munhu iyo yabwajuliligwe mate kolondeka yafuwe viwalo vake na yoge, nayo kezakwambula mwiko mbaka ichigulogulo. ⁹ Lili jojose da kukalila munhu yolawigwa na ufila mchanyha ya mnyama dizakuwa jambula mwiko. ¹⁰ Munhu yoyose yodalisa chinhu chochose chiyakalile munhu iyo, kezakwambula mwiko mbaka ichigulogulo. Munhu yoyose yondayasole chinhu chochose choyakalile munhu iyo, kolondeka yafuwe viwalo vake na yoge, nayo kezakwambula mwiko mbaka ichigulogulo. ¹¹ One munhu yoyose yahalawigwa na ufila yahamdalisa munhu bila kunawa makono yake, munhu yadalisigwe kolondeka yafuwe viwalo vake na yoge, nayo kezakwambula mwiko mbaka ichigulogulo. ¹² Chia chochose cha ulongo chochidalisigwe na munhu yolawigwa na ufila, cholondeka chituligwe. Mbali chia chochose cha mbao

cholondeka chisunhigwe na mazi.

¹³ “ ‘Mulume yoyose yolawigwa na ufila yahahonyigwa utamu wake, kolondeka yagozele siku saba. Kezafuwa viwalo vake na koga mazi yanogile ya nzasa, nayo kezakuwa kela. ¹⁴ Siku yenane kolondeka yagale huwa waidi hebu nziwa waidi haulongozi ha Mndewa Mulungu hana ihanhu ha kwingilila muna dihema da Mulungu na kumwing'ha mkulu wa nhambiko. ¹⁵ Mkulu wa nhambiko kezawalava, imwe kwa nhambiko ya uhasanyi na imwenga kwa nhambiko ya kutimbula. Mkulu wa nhambiko kezamtendela kuilumba munhu iyo haulongozi ha Mndewa Mulungu kwa ichimu cha kwambula mwiko kwake kwa kulawigwa na ufila.

¹⁶ “ ‘One mulume yoyose yahalawigwa na shahawa, kolondeka yoge mazi lukuli lwose, nayo kezakwambula mwiko mbaka ichigulogulo. ¹⁷ Walo jojose dodilagaliligwe na shahawa hebu mbende yoyose ya mnyama yoidalisigwe na shahawa iyo, yolondeka ifuwigwe kwa mazi, nayo izakwambula mwiko mbaka ichigulogulo. ¹⁸ One mulume yoyose yahambandama muke, yahalawigwa na shahawa, wose waidi wolondeka woge mazi, nawo wezakwambula mwiko mbaka ichigulogulo.

¹⁹ “ ‘Mwanamke yoyose viyokuwa muna zisiku zake, kezakuwa kambula mwiko kwa siku saba. Munhu yoyose yondayamdalise mwanamke iyo kezakwambula mwiko mbaka ichigulogulo. ²⁰ Chinhu chochose chiyokalila hebu kugonela lusita yahawa muna zisiku zake, chizakwambula mwiko. ²¹ Munhu yoyose yondayadalise komwa

da mwanamke iyo, kolondeka yafuwe viwalo vake na koga mazi, nayo kezakwambula mwiko mbaka ichigulogulo. ²² Munhu yoyose yondayadalise chinhu chochose chiyokalila muke iyo kolondeka yafuwe viwalo vake na yoge, nayo kezakuwa kambula mwiko mbaka ichigulogulo. ²³ Munhu yoyose yondayadalise chinhu chochose chiyakalile mwanamke iyo hebu komwa, kezakwambula mwiko mbaka ichigulogulo. ²⁴ One mulume yahambandama muke na damu ya siku za mwanamke iyo ihamulagalila mulume iyo, kezakwambula mwiko kwa siku saba. Komwa jojose dondayagonele mulume iyo dizakwambula mwiko.

²⁵ “ ‘One mwanamke yahalawigwa na damu kwa siku nyingi kufosa viiwaga siku zake hebu kolawigwa damu siku siyo zake, siku zose zoyolawigwa na damu kezakwambula mwiko.

²⁶ Komwa jojose diyogonela lusita ulo hebu ukazi uyokalila, vizakwambula mwiko fana viyokwambula mwiko lusita lwa siku zake.

²⁷ Munhu yoyose yondayadalise vinhu ivo, kolondeka yafuwe viwalo vake na yoge, nayo kezakwambula mwiko mbaka ichigulogulo.

²⁸ Damu ihanyala, mwanamke iyo kezagozela siku saba muladi yawe kela, zihafosa siku izo kezakuwa kela. ²⁹ Siku yenane kezasola huwa waidi hebu nziwa waidi na kumgalila mkulu wa nhambiko hana ihanhu ha kwingilila muna dihema da Mulungu. ³⁰ Mkulu wa nhambiko kezamulava imwe kwa ichimu cha nhambiko ya uhasanyi na imwenga kwa ichimu cha nhambiko ya kutimbula. Maabaho mkulu wa

nhambiko kezamtendela kuilumba mwanamke iyo haulongozi ha Mndewa Mulungu kwa ichimu cha kwambula mwiko kwake kwa kulawigwa damu.

³¹ “ ‘Vino niivo vondamuwabagule Waisilaili kulawa muna ukwambula mwiko kwawo, kwaviya wahadikwenhukila hema da Mulungu jangu wahawa wambula mwiko najo dizakwambula mwiko. One wahatenda ivo wezadanganika.’ ”

³² Yano yayo malagilizo kwa mulume yolawa ufila na yolawa shahawa na kuwa kambula mwiko. ³³ Lagilizo dino domsonhela mwanamke yeli muna zisiku zake na mulume hebu mwanamke yolawigwa na chochose. Iviya domsonhela mulume yombandama muke yambule mwiko.

16

Siku ya Kuilumba

¹ Mndewa Mulungu kalonga na Musa viwamalile kudanganika wabwanga waidi wa Haluni viwakalile womkwenhukila Mndewa Mulungu.

² Mndewa Mulungu kamulongela Musa, “Mulongele Haluni ndugu yako sekeyengile hanhu helile ng'hani kuchisogo ya panzia lusita halulondeka, kwaviya baho hondanilawile kuna diwingu uchanyha ya ngubiko ya kuilumba. One yahatenda ivo kezadanganika. ³ Haluni kezakwingila hanhu helile ng'hani yahagala dang'ang'a da ng'ombe lume kwa ichimu cha nhambiko ya uhasanyi na bebelu da ng'hondolo kwa ichimu cha nhambiko ya kutimbula.

⁴ “Kezakoga lukuli lose kwa mazi, maabaho kezavala mawalo yelile. Kezayawala ng'hanzu ya chitani mgati ya walo da mgati ya kaputula ya chitani na kuifunga mkwiji wa chitani, na kezafunga chilemba cha chitani.

⁵ “Haluni kezasola mabebelu maidi ya luti kulawa kwa Waisilaili kwa ichimu cha nhambiko ya uhasanyi na bebelu da ng'hondolo kwa ichimu cha nhambiko ya kutimbula. ⁶ Haluni kezalava ng'ombe lume kwa nhambiko ya uhasanyi na kutenda kuilumba kwa ichimu chake mwenyewo na wanhu wa muna ikaye yake. ⁷ Maabaho yasole yaja mabebelu maidi ya luti na kuyagala haulongozi ha Mndewa Mulungu hana ihanhu ha kwingilila muna dihema da Mulungu. ⁸ Baho kezatowa mhiya kwa kusang'hanila mabwe maidi kwa mabebelu maidi ya luti, dibwe dimwe kwa ichimu cha Mndewa Mulungu na dimwenga kwa ichimu cha Azazeli*.

⁹ Haluni kezagala bebelu da luti dodisaguligwe na mhiya kwa ichimu cha Mndewa Mulungu na kumulavila nhambiko ya uhasanyi. ¹⁰ Mbali bebelu da luti dodisaguligwe kwa mhiya kwa ichimu cha Azazeli dizalavigwa haulongozi ha Mndewa Mulungu kuno mgima muladi kutenda kuilumba, mkulu wa nhambiko kezamuleka yahite kuchuwala kwa Azazeli.

¹¹ “Haluni kezalava dang'ang'a lume da ng'ombe kuwa nhambiko ya uhasanyi kwa ichimu chake mwenyewo, na kutenda kuilumba

---

* **16:8** Azazeli fambulo jake hadimanyika, mbali wasomi wogesa yodahika kuwa zina da hanhu hebu chinyamkela.

kwa ichimu chake mwenyewo na kwa ichimu cha wanhu wa muna ikaye yake. Maabaho kezadichinja dang'ang'a ijo kwa nhambiko ya uhasanyi. ¹² Maabaho kezasola chetezo yoimemile makala ya moto kulawa hana ulupango lwili haulongozi ha Mndewa Mulungu na maganza mairi ya ubani woudundigwe vinogile, maabaho kezaugala kuchisogo ya panzia. ¹³ Kezaguma ubani muna umoto uwo haulongozi ha Mndewa Mulungu, yosi da ubani uwo dizaigubika ngubiko ya kuilumba, ivo hezadanganika. ¹⁴ Kezasola damu ya ng'ombe ija na kutopola na chidole chake na kuimiza ubanzi wa ulawilo wa zuwa wa ngubiko ya kuilumba, maabaho kezaimiza haulongozi ha sanduku da lagano miyanza saba.

¹⁵ “Maabaho kezadichinja diya bebelu da luti da nhambiko ya uhasanyi kwa wanhu wose. Kezagala damu ya luti iyo hanhu helile ng'hani, na kwa damu iyo kezatenda viyaviya fana viyaitendile damu ya ng'ombe. Kezaimiza mchanyha ya ngubiko ya kuilumba na kuulongozi kwake. ¹⁶ Ivo kezatenda kuilumba kwa ichimu cha hanhu helile ng'hani, kwa ichimu cha mbuli zambule mwiko ziwatendile Waisilaili na kwa ichimu cha uhasanyi wawo wose. Iviya kezatenda ivo kwa ichimu cha hema da Mulungu dili hagati ya wanhu wawo wambule mwiko. ¹⁷ Haluni viyotenda kuilumba kwa ichimu chake mwenyewo na wanhu wa muna ikaye yake na Waisilaili wose, mgati muna dihema da Mulungu sekeyakale munhu yoyose mbaka vondagakomeleze na kulawa kunze. ¹⁸ Maabaho kezalawa na kuhita kuna

ulupango lwili haulongozi ha Mndewa Mulungu na kutenda kuilumba. Kezasola damu chidogo ya ng'ombe ija na luti na kuihaka muna yamahembe yose ya lupango. ¹⁹ Kezaimiza damu iyo haulongozi wa lupango kwa chidole chake miyanza saba, na ivo kulusafya kwambula mwiko kulawile kwa Waisilaili na kulutenda lwele.

²⁰ “Haluni vondayakomeleze kuhatendela kuilumba hanhu helile ng'hani na hema da Mulungu na lupango, kezalondeka yagale luti yeli mgima kwa ichimu cha Azazeli. ²¹ Haluni kezakwika makono yake mchanyha ya ditwi da bebelu da luti iyo yeli mgima na kulonga kwa mulomo wake uhasanyi wose wa Waisilaili na ubananzi wawo wose na wihi wawo wose, muladi kuyeka yayo yose muna iditwi da bebelu da luti. Maabaho kezamuleka luti iyo yahite kuchuwala, kezagaligwa uko na munhu yoyose yondayailave mwenyewo. ²² Kezamuleka luti iyo yahite kuchuwala, ihawa kasola ubananzi wawo wose.

²³ “Maabaho Haluni kezakwingila muna dihema da Mulungu na kezahambula mawalo ya chitani yoyayawale viyengile hanhu helile ng'hani na kuyaleka umo. ²⁴ Kezakoga umo mgati hana ihanhu helile na kuyawala viwalo vake. Kezalawa na kuilavila nhambiko yake ya kutimbula, na nhambiko ya kutimbula ya wanhu wose, muladi kutenda kuilumba kwa ichimu chake mwenyewo na wanhu wose. ²⁵ Mavuta ya nhambiko ya uhasanyi kezayatimbula mchanyha ya lupango. ²⁶ Munhu yoyamgalile luti kwa Azazeli kolondeka yafuwe viwalo vake na koga

muladi yadahe kwingila muna dilago. ²⁷ Ng'ombe na luti wowalavigwe nhambiko ya uhasanyi, waja damu yawo igaligwa hanhu helile ng'hani, muladi kutenda kuilumba, wezagaligwa kunze ya lago na kutimbuligwa. Mbende zawo na nyama zawo na mavi yawo vose vizatimbuligwa. ²⁸ Munhu yondayawatimbule kezafuwa viwalo vake na koga, muladi yadahe kwingila muna dilago.

²⁹ “Lagilizo dino molondeka mudizindilile siku zose. Siku ya longo ya mwezi wesaba, mweye na nyambenyambe wowokala kumwenu, siku iyo molondeka mufunge na muleke kusang'hana usang'hano. ³⁰ Kwaviya muna isiku iyo kuilumba kwizatendigwa kwa ichimu chenu muladi kumsafyani, na mweye mwizasafyigwa uhasanyi wenu wose haulongozi ha Mndewa Mulungu. ³¹ Siku iyo ni siku ya mhumulo na mweye mwizaleka kuja. Lagilizo ijo dinane siku zose. ³² Mkulu wa nhambiko yoyahakigwe mavuta na kwikigwa kwa sang'hano yelile ya-sole hanhu ha tati yake, iyo kezatenda kuilumba kuno kayawala mawalo yelile ya chitani ³³ na kezatenda kuilumba kwa ichimu cha hanhu helile ng'hani na kwa ichimu cha hema da Mulungu na lupango na wakulu wa nhambiko na Waisilaili wose. ³⁴ Dino ni lagilizo da kuzindililigwa siku zose, molondeka mudizindilile muladi kuwatendela kuilumba Waisilaili mwanza umwe chila mwaka kwa ichimu cha uhasanyi wawo.” Musa katenda yose fana viyalagilizigwe na Mndewa Mulungu.

Hanhu ha kulavila nhambiko

¹ Mndewa Mulungu kamulongela Musa,
² “Walongele Haluni na wanage wa chilume na wanhu wose wa Isilaili, ‘Yano yayo yoyalagilize Mndewa Mulungu. ³ Munhu yoyose mwa Waisilaili yahachinja ng'ombe lume hebu mwanang'hondolo hebu luti mgati ya lago hebu kunze ya lago, ⁴ bila kungala mnyama iyo hana ihanhu ha kwingilila muna dihema da Mulungu muladi kumulavila Mndewa Mulungu. Munhu iyo kokuwa kabananga kwa kwiitila damu, ketila damu na kezabaguligwa mwa wanhu wake. ⁵ Lungilo da lagilizo dino ni kuwa Waisilaili wolondeka wamgalile Mndewa Mulungu nhambiko zawo za wanyama ziya umwaka wakala wazowela kuzichinjila kuna imigunda. Wezawagala wanyama wawo kwa mkulu wa nhambiko hana ihanhu ha kwingilila muna dihema da Mulungu, wezawachinja na kumulavila Mndewa Mulungu nhambiko za tindiwalo. ⁶ Maabaho mkulu wa nhambiko kezaimiza damu muna ulupango lwa Mndewa Mulungu lwili hana ihanhu ha kwingilila muna dihema da Mulungu na kuyatimbula yaja yamavuta yawe na mnung'ho unogile wa kumnogeza Mndewa Mulungu. ⁷ Ivo Waisilaili wezaleka kutambikila nyang'hiti za milungu ya uvwizi zilingile fana luti, ziwozisondelela na kumuleka Mndewa Mulungu fana munhu yotenda ugoni. Lagilizo dino dikale siku zose kwa nyelesi zose.’

⁸ “Walongele kuwa Muisilaili yoyose hebu nyambenyambe yokala kumwawo, yolava

nhambiko ya kutimbula hebu nhambiko imwenga, ⁹ mbali haigala hana ihanhu ha kwingilila muna dihema da Mulungu muladi kumulavila Mndewa Mulungu, munhu iyo kezabaguligwa mwa wanhu wake.

Kulemesigwa kuja damu

¹⁰ “One Muisilaili yoyose hebu nyambenyambe yokala kumwawo koja damu yoyose, nizamulema munhu iyo na kumbagula na wanhu wake.

¹¹ Mana ugima wa chiumbe wa muna idamu, nimwing'hani muladi kumtendelani kuilumba hana ulupango, ni damu yoitenda kuilumba kwa ichimu cha ugima wenu. ¹² Ivo lekamana niwalongela Waisilaili, ‘Munhu yoyose mkaya hebu nyambenyambe yokala hamwe na mweye, kolondeka sekeyaje damu.’

¹³ “Muisilaili yoyose hebu nyambenyambe yokala kumwenu yoyosaka mnyama hebu ndege yodigwa, kolondeka yetile damu hasi na yaisilize na msanga, ¹⁴ kwaviya ugima wa chila chiumbe wa muna idamu. Lekamana niwalongela Waisilaili, ‘Sekemuje damu ya chiumbe chochose, kwaviya ugima wa chiumbe wa muna idamu yake.’ Yoyose yondayaje damu kezabaguligwa mwa wanhu wake.

¹⁵ “Munhu yoyose yawe mkaya hebu nyambenyambe, yoja chochose chifile chenyewo hebu chikomigwe na mnyama wa kumbago, munhu iyo kolondeka yafuwe viwalo vake na yoge, nayo kezakwambula mwiko mbaka ichigulogulo. Maabaho kezakuwa kasafyigwa. ¹⁶ Mbali one

hafuwile viwalo vake na koga, kolondeka yalihilizigwe kwa wihi wake.”

18

Kuibandama kuli hakulondeka

¹ Mndewa Mulungu kamulongela Musa,
² “Walongele Waisilaili kuwa niye niyo Mndewa Mulungu, Mulungu wenu. ³ Sekemutende fana viwotenda wanhu wokala muna iisi ya Misili kuja komukalile, hebu sekemutende fana viwotenda wanhu wa isi ya Kanaani konimgalani. Sekemutende fana wawo viwotenda. ⁴ Molondeka kwamha malagilizo yangu na kuzindilila ndagilizi zangu. Niye ni Mndewa Mulungu, Mulungu wenu. ⁵ Ivo yamheni malagilizo na ndagilizi zangu, mana munhu yotenda ivo kezakuwa mgima. Niye niyo Mndewa Mulungu.

⁶ “Munhu yoyose sekeyambandame ndugu yake wa habehi. Niye niyo Mndewa Mulungu. ⁷ Sekeumgume chinyala tati yako kwa kumbandama mami yako yakweleke. Sekeumgume chinyala kwaviya iyo ni mami yako. ⁸ Sekeumgume chinyala tati yako kwa kumbandama muke wake. ⁹ Sekeumbandame lumbu jako, mndeke wa tati yako hebu mndeke wa mami yako, yawe lumbu yelekigwe muna ikaye yenu hebu kumwenga. ¹⁰ Sekeumbandame mzikulu wako, mwana wa mwanago hebu wa mndeke wako, uko ni kuiguma chinyala. ¹¹ Sekeumbandame mndeke yelekwe na mami yako wa kuvikila, kwaviya iyo ni lumbu jako iviya. ¹² Sekeumbandame mami yako sangazi,

lumbu wa tati yako, kwaviya iyo ni ndugu wa tati yako. ¹³ Sekeumbandame mwali wa mami yako, kwaviya iyo ni ndugu wa mami yako. ¹⁴ Sekeumgume chinyala sekulu wa tati yako kwa kumbandama muke wake, kwaviya iyo ni mami yako mkulu. ¹⁵ Sekeumbandame muke wa mwanago, kwaviya iyo ni mkoi wako wa chike. ¹⁶ Sekeumbandame muke wa sekulu wako hebu mdodo wako, uko ni kumguma chinyala sekulu wako hebu mdodo wako. ¹⁷ One uhambandama muke, uteganye muladi sekeumbandame mndeke wake, hebu wazukulu zake. Wawo ni ndugu wa habehi, mbuli izo ni za chilozo. ¹⁸ Sekeumsole mwali wa muke wako kuno muke wako yang'hali mgima. Iyo izawatenda wagombe.

¹⁹ “Sekeumbandame muke yahawa muna zisiku zake. ²⁰ Sekeumbandame muke wa miyago buleivo kwizaitenda mwenyewo wambule mwiko.

²¹ “Sekeumulave mwanago yoyose kuwa nham-biko kwa mulungu Moleki, kwaviya uhatenda ivo kodiliga zina jangu, niye Mulungu wako. Niye niiyo Mndewa Mulungu, Mulungu wako.

²² “Sekeumbandame mulume miyago fana muke. Mbuli iyo yotibusa. ²³ Sekeumbandame mnyama muladi sekewambule mwiko, mulume yoyose hebu muke yoyose sekeyatende ivo, mana kutenda ivo ni chilozo.

²⁴ “Sekeuitende wambule mwiko kwa kutenda mbuli izo, mana kwa mbuli izo nowawinga wanhu wa zisi zili habehi na mweye, kwaviya wawo wotenda ivo na kuitenda wambule mwiko.

²⁵ Isi yawo yambula mwiko, niye niitagusa,

nayo iwadeka wanhu wake. ²⁶ Mbali mweye na nyambenyambe wokala kumwenu, molondeka mwamhe ndagilizi na malagilizo yangu, na hebu sekemutende mbuli izo zitibusa. ²⁷ Mbuli izo zitibusa wazitenda wanhu wakalile kuna iisi ya Kanaani, nawo waitenda isi yambule mwiko. ²⁸ Isi izawadekani one muhaitenda yambule mwiko, fana voiwadekile wanhu wa zisi zimwenga wowamulongoleleni kukala uko. ²⁹ Munhu yoyose yotenda mbuli yoyose mwa mbuli zino zitibusa, kolondeka yabaguligwe mwa wanhu wake. ³⁰ Ivo yamheni chigangamavu yose yonimulagilizeni, sekemutende chihendo chochose cha kutibusa chochitendigwe na waja wamulongoleleni kukala muna iisi ija. Sekemwambule mwiko kwa mbuli izo. Niye niyo Mndewa Mulungu, Mulungu wenu.”

19

Malagilizo kusionhela kutenda mbuli zinogile

¹ Mndewa Mulungu kamulongela Musa,
² “Walongele Waisilaili wose, ‘Muwe welile kwaviya niye Mndewa Mulungu, Mulungu wenu, nyela. ³ Chila munhu vimwili yawahulike tati yake na mami yake, na molondeka muizindilile siku yangu ya mhumulo. Niye niyo Mndewa Mulungu, Mulungu wenu.

⁴ “‘Sekemutambikile nyang’hiti na sekemuiten-dele milungu ya zuma na kuitambikila. Niye niyo Mndewa Mulungu, Mulungu wenu.

⁵ “Vomumulavila nhambiko ya tindiwalo Mndewa Mulungu, mumulavile fana voilondeka muladi mupate kutogoligwa. ⁶ Nyama iyo yolondeka idigwe muna isiku iyachinjigwe mnyama iyo hebu igolo yake. Nyama yoyose yondaisigale mbaka siku yetatu yolondeka isomigwe na moto, ⁷ kwaviya yambula mwiko, na one munhu yoyose yahaja nyama iyo, nhambiko iyo sizaitogola bule. ⁸ Munhu yoyose yoja nhambiko iyo kolondeka yatagusigwe kwa ubananzi wake, kwaviya kachitenda chinhu chelile cha Mndewa Mulungu cham-bule mwiko. Munhu iyo kezabaguligwa mwa wanhu wake.

⁹ “Vondamugobole vinhu vimuhandile muna imigunda yenu, sekemugobole ng'hani mbaka muna zimhaka za migunda, hebu sekemusalale. ¹⁰ Sekemusalale migunda yenu ya mizabibu hebu sekemudondole zabibu zilagale, muwalekele nyambenyambe na ngayengaye. Niye niiyo Mndewa Mulungu, Mulungu wenu.

¹¹ “Sekemubawe hebu sekemuivwizile, hebu sekemuilongele uvwizi. ¹² Sekemuilahe uvwizi kwa zina jangu, na ivo kudiliga zina da Mulungu wenu. Niye niiyo Mndewa Mulungu, Mulungu wenu. ¹³ Sekemumbamanye munhu yoyose hebu kumbawila. Yombe da munhu yekigwe kusang'hana kwa kulihigwa, sekedikale kumwenu misi na chilo. ¹⁴ Sekemumduwile msuwamagutwi hebu sekemumwikile ng'walo munhu chipofu, mbali mumdumbe Mulungu wenu. Niye niiyo Mndewa Mulungu, Mulungu wenu.

¹⁵ “Muhumize voilondeka, sekeumpendeleo ngayengaye hebu kumdumba tajili. Mbali

molondeka muwataguse wayenu voilondeka.
¹⁶ Sekemufose kuno na kuno kuwalongeleza mbuli za uvwizi wanhu wenu, hebu sekemuwatende wayenu wadanganike kwa mbuli zenu. Niye niiyo Mndewa Mulungu, Mulungu wenu.

¹⁷ “ ‘Sekemuwehile ndugu zenu muna imizoyo yenu, mbali molondeka muwazume wakaya wayenu muladi sekemutende ubananzi kwa ichimu chawo. ¹⁸ Sekemuwalihizile hebu kuwehila wayenu, mbali muwalonde wakaya wayenu fana vomuilonda wenyewo. Niye niiyo Mndewa Mulungu.

¹⁹ “ ‘Zindilileni malagilizo yangu, sekemuleke wanyama wenu walele na wanyama wa modeli imwenga. Muna imigunda yenu sekemuhande mbeyu za modeli mbili. Sekemuyawale mawalo yasonigwe kwa modeli mbili za chitambala.

²⁰ “ ‘Mulume yahambandama mwanamke yeli mtumwa wa chike yoyauzigwe na mulume imwenga, mbali yang'hali hanakomboligwa hebu hanatendigwa yailegehe, wolondeka watagusigwe, mbali sekewakomigwe kwaviya mwanamke iyo yang'hali hanailegeha. ²¹ Mulume iyo kezagala nhambiko yake ya ubananzi haulongozi ha hanhu ha kwingilila muna dihema da Mulungu. Nhambiko iyo ni bebelu da ng'hondolo kunilavila niye Mndewa Mulungu. ²² Mkulu wa nhambiko kezamtendela kuilumba kwa ng'hondolo iyo haulongozi ha Mndewa Mulungu kwa ichimu cha uhasanyi uyatendile, nayo kezalekelelwa uhasanyi wake.

23 “ ‘Vondamufike kuna iisi ya Kanaani na kuhanda modeli zose za mibiki ya matunda, matunda yayo hamwizayaja bule. Mwizalemesigwa kuyaja kwa miyaka mitatu. ²⁴ Muna umwaka wekane matunda yake yose yezakuwa yela, yezalavigwa kuwa nhosa ya kumwing'ha nhogolwa Mndewa Mulungu. ²⁵ Mbali matunda ya kusongela mwaka wetano modaha kuja. One muhatenda yano yose, mibiki yenu izakwima matunda mengi. Niye niiyo Mndewa Mulungu, Mulungu wenu.

26 “ ‘Sekemuje nyama yoyose ili na damu. Sekemulole bawo na sekemutende uhawi. ²⁷ Sekemusenyeye nyele zili mumgwazo wa matwi yenu hebu sekemuwegule ndevu zenu.

28 “ ‘Sekemuichanje sale yoyose muna zing'huli zenu kwa ichimu cha wadanganike, hebu sekemwandike chilaguso muna zing'huli zenu. Niye niiyo Mndewa Mulungu.

29 “ ‘Sekeumtende mwanago wa chike yambule mwiko kwa kumtenda malaya, muladi isi yose sekeimeme umalaya na wihi.

30 “ ‘Zindilileni Siku zangu za Mhumulo na muhahishimu hanhu hangu helile. Niye niiyo Mndewa Mulungu.

31 “ ‘Sekemuhite kwa wanhu wolonga na mizimu hebu wahawi, muladi kuwapula wamulagulileni na kuitenda mwambule mwiko. Niye niiyo Mndewa Mulungu, Mulungu wenu.

32 “ ‘Muhawa haulongozi ha mulala molondeka mwime muladi kumwing'ha hishima yake. Mum-dumbe Mulungu wenu. Niye niiyo Mndewa Mulungu.

33 “ ‘One nyambenyambe yahakala muna iisi yenu, sekemumtendele vihile. ³⁴ Nyambenyambe iyo yokala muna iisi yenu molondeka mukale nayo vinogile fana mkaya miyenu. Mumulonde fana vomuilonda wenyewe, mana na mweye iviya mukala nyambenyambe muna iisi ya Misili. Niye niiyo Mndewa Mulungu, Mulungu wenu.

³⁵ “ ‘Sekemumvwizile munhu yoyose kwa kusang’hanila ningo za uvwizi, za utali hebu nzamo hebu lumemo. ³⁶ Molondeka musang’hanile ningo za vibaba na mhishi za kweli. Niye niiyo Mndewa Mulungu, Mulungu wenu, yonimulavileni muna iisi ya Misili. ³⁷ Zindilileni na kutenda malagilizo yangu na ndagilizi zangu zose. Niye niiyo Mndewa Mulungu.’ ”

20

Nhaguso kwa ichimu cha wihi

¹ Mndewa Mulungu kamulongela Musa,
² “Walongele Waisilaili, ‘Muisilaili yoyose hebu nyambenyambe yoyose yokala kumwenu yahumulava nhambiko mwanage yoyose kwa mulungu Moleki, kolondeka yakomwigwe. Wanhu wose wezamtowa na mabwe. ³ Nizamulola munhu iyo na kumbagula mwa wanhu wake, kwaviya kamulava nhambiko mwanage kwa mulungu Moleki, na ivo kuhatenda hanhu hangu helile hambule mwiko na kudiliga zina jangu jelile. ⁴ Mbali one wanhu wa hanhu baho wahamuwona viyomulava mwanage kwa Moleki na hawamkoma, ⁵ niye mwenyewo nizamuhindikila munhu iyo na kumtagusa yeye

na lukolo lwake lose. Nizawabagula mwa wanhu wawo, yeye mwenyewo na wanhu wa muna ikaye yake walinga fana wagoni kwa kumtambikila mulungu Moleki.

6 “ ‘One munhu yoyose yahahita kwa wanhu wolonga na mizimu na wahawi, nizamulema munhu iyo na kumbagula mwa wanhu wake. 7 Ivo muyelize wenyewo na muwe welile kwaviya niye ni Mndewa Mulungu, Mulungu wenu. 8 Zindilileni na kuyatenda malagilizo yangu, kwaviya niye niiyo Mndewa Mulungu yonimtendani welile.

9 “ ‘Mndewa Mulungu kalagiliza kuwa munhu yoyose yomduwila tati yake hebu mami yake, koitendela mwenyewo yawe na ubananzi, kolon-deka yakomigwe.

10 “ ‘One mulume yahambandama muke wa miyage, kweli wose waidi wolondeka wakomigwe. 11 One mulume yoyose yahambandama muke wa tati yake, kamguma chinyala tati yake. Kweli wose waidi wolondeka wakomigwe. Waitendela wenyewo wawe na ubananzi. 12 Mulume yoyose yahambandama muke wa mwanage, kweli wose waidi wolondeka wakomigwe, watenda mbuli ya chilozo, waitendela wenyewo wawe na ubananzi. 13 One mulume yahambandama mulume miyage fana viyombandama muke, wotenda mbuli itibusa, kweli wose waidi wolondeka wakomigwe. Waitendela wenyewo wawe na ubananzi. 14 One mulume yahamsola muke hamwe na mami yake, wose watatu wezasomigwa moto, muladi

sekekuwe na chilozi hagati yenu. ¹⁵ One mulume yahambandama mnyama, kweli mulume iyo na mnyama iyo wolondeka wakomigwe. ¹⁶ One muke yahambandama mnyama, muke iyo na mnyama iyo wolondeka wakomigwe. Woitendela wenyewo wawe na ubananzi.

¹⁷ “ ‘One mulume yahamsola lumbu jake, mwana wa chike wa tati yake hebu wa mami yake, na mwana iyo katogola kusoligwa na lumbu jake na kumbandama, mbuli iyo ya chinyala, waidi wawo wolondeka wabaguligwe mwa wanhu wawo haulongozi ha wanhu, kwaviya watenda mbuli ya chinyala. Mulume iyo kezatagusigwa kwa uhasanyi wake. ¹⁸ One mulume yahambandama muke yeli muna zisiku zake, wose waidi wolondeka wabaguligwe mwa wanhu wawo. Mulume iyo kambandama muke yambule mwiko yeli na damu, na muke iyo kabandamigwa na mulume kuno kana damu.

¹⁹ “ ‘Sekeumbandame mwali wa mami yako hebu mwali wa tati yako, kwa kutenda ivo kwizawaguma chinyala ndugu zako wa habehi, wose wolondeka kugaya kwa ichimu cha ugoni. ²⁰ One mulume yahambandama muke wa mtumba wake, kamguma chinyala mtumba wake, mulume iyo na muke iyo wezatagusigwa kwa uhasanyi uwatendile na wezadanganika bila kupata wana. ²¹ One mulume yahamsola muke wa sekulu wake hebu mdodo wake, mulume iyo katenda chinhu chambule mwiko na kumguma chinyala sekulu wake hebu mdodo wake. Wezadanganika bila kupata wana.

²² “Zindilileni malagilizo yangu yose na ndagilizi zangu zose, buleivo mwizadekigwa na isi yonimgalani. ²³ Sekemusondelele vihendo va wanhu wokala uko, nowawinga wanhu haulongozi wenu. Kwaviya watenda mbuli zino zose, niwehila ng'hani. ²⁴ Mbali nimulongelani, “Mwizahazi isi yawo, nizamwing'hani fana uhazi, isi ili na ulongo unogile.” Niye Mndewa Mulungu, Mulungu wenu, yonimbaguleni na wanhu wa zisi zimwenga. ²⁵ Ivo seke-muhanganye mnyama yambule mwiko na hambule mwiko, ndege yambule mwiko na hambule mwiko. Sekemwambule mwiko kwa kudalisa mnyama hebu ndege hebu chinhu chochose chochitambala muna iisi chochilemigwe kuwa chambula mwiko. ²⁶ Mwizakuwa welile kumwangu, mana niye Mndewa Mulungu nyela na nimbagulani na wanhu wa zisi zimwenga, muladi muwe wangu.

²⁷ “Mulume hebu muke yoyose yolonga na mizimu hebu muhawi, kolondeka yakomigwe kwa kutowigwa na mabwe. Wose wana ubananzi wouwalonda wakomigwe.’ ”

21

Ugima wa ukulu wa nhambiko

¹ Mndewa Mulungu kamulongela Musa, “Walongele welesi wa Haluni weli wakulu wa nhambiko, ‘Munhu yoyose kumwenu sekeyambule mwiko kwa kumdalisa munhu yadanganike muna ulukolo lwake, ² mbali ndugu yake wa habehi fana viya tati yake hebu mami yake hebu mwanage hebu mndele wake hebu

sekulu wake, ³ hebu mwali wake wa habehi yeli yang'ali hanasoligwa yokala muna ikaye yake, kwa muke iyo kezaitenda mwenyewo yambule mwiko. ⁴ Sekeyaitende mwenyewo yambule mwiko kwa kuwadalisa ndugu wa kuuzengele wake, kwa kutenda ivo koitenda mwenyewo yambule mwiko.

⁵ “Wakulu wa nhambiko sekewawegule nyele za mungwazo wa matwi yawo hebu ndevu zawo hebu sekewachanje sale muna zing'huli zawo ku-lagusa kuwa wolila. ⁶ Wolondeka wawe welile kwa Mulungu wawo hebu sekewadilige zina da Mulungu wawo. Kwaviya wawo wolava kwa Mndewa Mulungu nhambiko kwa moto, yani ndiya ya Mulungu wawo. Ivo wolondeka wawe welile. ⁷ Wakulu wa nhambiko wolondeka seke-wasole mwanamke malaya hebu muke yasigwe. Kwaviya wakulu wa nhambiko watendigwa kuwa welile kwa Mulungu. ⁸ Kwizamanya mkulu wa nhambiko kuwa kela, mana yeye iyo yolava nhosa ya gate da Mulungu wako. Kezakuwa kela kumwako, kwaviya niye Mndewa Mulungu ni-yo yonimtendani mwele. ⁹ Mndele wa mkulu wa nhambiko yoyose yahaibananga kwa kutenda umalaya, komguma chinyala tati yake, keza-somigwa moto.

¹⁰ “Mkulu wa nhambiko digogogo kahakigwa mavuta muna iditwi jake kumtenda kuwa wa chiidumwe muladi yavale viwalo velile, nyele zake sekeyazileke chakachaka na hebu sekeyadege viwalo vake kulagusa kuwa kana ndilo. ¹¹ Sekeyamkwenhukile munhu yadanganike muladi sekeyambule mwiko,

hata one ihawa yadanganike ni tati yake hebu mami yake. ¹² Kwaviya katendigwa kuwa wa chiidumwe kwa kuhakigwa mavuta ya Mulungu muna iditwi, sekeyasegele hanhu helile na kuhatenda hambule mwiko. Niye niiyo Mndewa Mulungu. ¹³ Kolondeka yasole mhambe. ¹⁴ Halondeka kusola muke mgane hebu muke yasigwe hebu muke yambule mwiko kwa ugoni hebu malaya, mbali kolondeka yasole mhambe kulawa muna iwanhu wake mwenyewo, ¹⁵ ivo sekeyawatende wanage mwenyewo wambule mwiko hagati ya wanhu wake. Niye niiyo Mndewa Mulungu, Mulungu wenu yonimtendile yele.’ ”

¹⁶ Mndewa Mulungu kamulongela Musa, ¹⁷ “Mulongele Haluni, ‘Munhu yoyose muna uwelesi wako yeli na chilema sekeyakwenhuke kumgalila nhosa ya ndiya Mulungu wake. ¹⁸ Munhu yoyose yeli na chilema, chipofu hebu mbetembete hebu yeli na chihanga chibanangike hebu yeli na chiungo chongezeke muna ulukuli, ¹⁹ hebu munhu yoyose yafile umkono hebu umgulu ²⁰ hebu munhu yoyose mwene muti hebu munhu mguhi ng’hani, hebu munhu halola goya hebu munhu yeli na uhele hebu yoyalumile zimbwegele. ²¹ Mwelekwa yoyose yeli na chilema wa mkulu wa nhambiko Haluni, sekeyakwenhuke kunilavila Mndewa Mulungu nhambiko kwa moto. Kwaviya kana chilema, sekeyakwenhuke kulava ndiya ya Mulungu wake. ²² Munhu iyo kodaha kuja ndiya ya Mulungu wake, muna indiya iyo yelile

ng'hani na muna indiya iyo yelile. ²³ Mbali sekeyakwenhukile dipanzia hebu ulupango, kwaviya kana chilema, sekeyahatende hanhu helile hambule mwiko, kwaviya niye Mndewa Mulungu niyo yoniwatenda wele.' ”

²⁴ Ivo Musa kawalongela Haluni na wanage na Waisilaili wose mbuli izo zose.

22

Malagilizo kusionhela ndiya ya wakulu wa nhambiko

¹ Mndewa Mulungu kamulongela Musa, ² “Walongele Haluni na wanage wa chilume, ‘Wakulu wa nhambiko wolondeka wazihishimu nhambiko zelile ziya Waisilaili zowazikile kuwa za chiidumwe kwa ichimu changu, muladi sekewadilige zina jangu. Niye niyo Mndewa Mulungu. ³ One munhu yoyose wa welesi wenu yahavikwenhukila vinhu viya Waisilaili vowavikile kuwa va chiidumwe kwa ichimu changu kuno kambula mwiko, munhu iyo nizamulema sekeyawe haulongozi wangu. Niye niyo Mndewa Mulungu.

⁴ “Munhu yoyose muna uwelesi wa Haluni yeli na utamu wa mbende hebu yolawigwa na ufila, sekeyaje chinhu chochose muna ivinhu velile mbaka yasafyigwe. Iviya munhu yoyose yondayadalise chinhu chambule mwiko kwa ichimu cha wadanganike, hebu munhu yolawigwa na shahawa, ⁵ hebu yahadalisa chilumbe chochose chochitambala chochimtenda munhu yambule mwiko, hebu yahamdalisa munhu yodaha kumtenda yambule mwiko kwa vovose, ⁶ munhu iyo

kezakwambula mwiko mbaka ichigulogulo na halondeka kuja ndiya yelile mbaka vondagoge. ⁷ Zuwa vondadihonge kezakuwa kela. Maabaho kezadaha kuja ndiya yelile kwaviya iyo niiyo ndiya yake. ⁸ Mkulu wa nhambiko sekeyaje nyama ya mnyama yoyose yafile mwenyewo hebu yoyakomigwe na mnyama wa kumbago, muladi sekeyambule mwiko. Niye niiyo Mndewa Mulungu.

⁹ “ ‘Wakulu wa nhambiko wose wolondeka wazindilile malagilizo yangu, muladi sekewatende uhasanyi na kukomigwa kwa kuzeha malagilizo. Niye niiyo Mndewa Mulungu yoniwatenda wele.

¹⁰ “ ‘Munhu yoyose yeli siyo wa lukolo lwa mkulu wa nhambiko halondeka kuja ndiya yelile, nyambenyambe wa mkulu wa nhambiko yokala kumwake, hebu msang'hani wa kulihigwa, sekeyaje chinhu chelile. ¹¹ Mbali one mkulu wa nhambiko yahamgula mtumwa, hebu mtumwa yahelekigwa muna ikaye yake, mtumwa iyo kodaha kuja ndiya ya mkulu wa nhambiko. ¹² One mndele wa mkulu wa nhambiko yahasoligwa na munhu yeli siyo mkulu wa nhambiko, halondeka kuja nhambiko yoyose yelile. ¹³ Mbali one mndele wa mkulu wa nhambiko yahawa mgane hebu keng'higwa chibuwa cha nyasa na kabule mwana, nayo kabwela ukaye kwa tati yake na kukala nayo fana viyakalile mbwanga, kodaha kuja ndiya ya tati yake. Mbali wanhu wa lukolo lwa mkulu wa nhambiko muhala niwawo wolondeka kuja ndiya iyo.

¹⁴ “ ‘One munhu yoyose yahaja ndiya yelile

bila kuvimanya, baho kezamwing'ha mkulu wa nhambiko na kumongeza hanhu ha tano muna ivinhu ivo. ¹⁵ Wakulu wa nhambiko sekewavitende vinhu velile va Waisilaili vambule mwiko, viya viwomulavila Mndewa Mulungu ¹⁶ mbaka kuwatenda watende ubananzi wouwatenda watagusigwe kwa kuja ndiya zawo zelile. Niye niiyo Mndewa Mulungu yonivisafya vinhu ivo.' ”

¹⁷ Mndewa Mulungu kamulongela Musa, ¹⁸ “Walongele Haluni na wanage wa chilume na Waisilaili wose, ‘Muisilaili yoyose hebu nyambenyambe yokala muna iisi ya Isilaili yahalava nhambiko ya kutimbula kwa ichimu cha chilaho hebu nhambiko ya kulonda mwenyewo kwa Mndewa Mulungu, ¹⁹ muladi yatogoligwe, kezalava ng'ombe lume dilibule chilema hebu bebelu da ng'hondolo dilibule chilema, hebu bebelu da luti dilibule chilema. ²⁰ Hailondeka kulava chinhu chochose chili na chilema kwaviya hachizatogoligwa kwa ichimu chenu. ²¹ Munhu yoyose yahumulavila Mndewa Mulungu nhambiko ya tindiwalo muladi kufikiza chiyailahile hebu nhambiko ya kulonda mwenyewo kulawa muna dibumbila da wanyama wake, muladi yatogoligwe kolondeka yalave mnyama yanogile yelibule chilema. ²² Sekemumulavile Mndewa Mulungu mnyama yoyose yatulike yameso na chilema na yoyabeneke hanhu hohose na yolawa ufila na yeli na uhele hebu chilonda, sekemuwalave kwa Mndewa Mulungu kuwa nhambiko kwa moto hachanyha ya lupango. ²³ Ng'ombe lume hebu

mwanang'hondolo yeli na chiungo chitali hebu chiguhi ng'hani kodaha kumulava nhambiko ya kulonda mwenyewo, mbali iyo sekeumulave kuwa nhambiko ya chilaho. ²⁴ Mnyama yoyose yalumile zimbwegele hebu yahondigwe hebu yatuligwe hebu yakanhigwe, sekemumulavile Mndewa Mulungu. Sekemutende chinhu chilingile ivo muna iisi yenu.

²⁵ “ ‘Sekemuhokele wanyama kulawa kwa manyambenyambe na kunilavila niye Mulungu wenu. Wanyama wawo wana chilema kwaviya wakanhigwa na hawatogoligwa kwa ichimu chenu.’ ”

²⁶ Mndewa Mulungu kamulongela Musa, ²⁷ “One dang'ang'a da ng'ombe hebu mwanang'hondolo hebu mwanaluti yahavumbuka kezakala na mami yake siku saba. Kwandusila siku yenane na kugendelela, kezakuwa kofaya kulavigwa nhambiko kwa Mndewa Mulungu kwa moto. ²⁸ Sekemuchinje ng'ombe hebu ng'hondolo hamwe na mwanage siku dimwe. ²⁹ One muhamchinjila Mndewa Mulungu nhambiko ya hewela, mwizaichinja muladi mutogoligwe. ³⁰ Mnyama iyo kolondeka yadigwe siku iyo iyo, sekemumsigaze mbaka igolo. Niye niiyo Mndewa Mulungu.

³¹ “Zindilileni malagilizo yangu na muyatende. Niye niiyo Mndewa Mulungu. ³² Sekemudilige zina jangu jelile, kwaviya yolondeka dimanyike kuwa jelile na Waisilaili. Niye niiyo Mndewa Mulungu yonimtendani mwele, ³³ na yonimulavileni isi ya Misili muladi niwe Mulungu wenu. Niye niiyo Mndewa Mulungu.”

23

Malagilizo ya madugila ya dini

¹ Mndewa Mulungu kamulongela Musa,
² “Walongele Waisilaili, ‘Yano ni madugila ya Mndewa Mulungu yondamuyagong’onde kuwa mting’hano wa kutosa kwa Mulungu, yano ni madugila yangu. ³ Kuna siku sita za kusang’hana sang’hano zenu, mbali siku yesaba ni Siku ya Mhumulo, siku ya mting’hano wa kutosa kwa Mulungu. Sekemusang’hane sang’hano yoyose muna isiku iyo, ni Siku ya Mhumulo ya Mndewa Mulungu hanhu hohose homukala. ⁴ Yano ni madugila ya Mndewa Mulungu, yondamuwe na mting’hano wa kutosa kwa Mulungu, mwizayagong’onda kwa lusita lwikigwe.

Dugila da Pasaka (Peta 28:16-25)

⁵ “ ‘Dugila da Pasaka da Mndewa Mulungu dokwandusa ichigulogulo nguku zikwingila, siku ya longo na nne ya mwezi mosi. ⁶ Muna isiku ya longo na tano ya mwezi uwo, Dugila da Mndewa Mulungu da Magate Hayanagumigwa Lusu dokwandusa. Kwa siku saba molondeka muje magate hayagumigwe lusu. ⁷ Muna isiku ya mwanduso mwizakuwa na mting’hano wa kutosa kwa Mulungu, sekemusang’hane sang’hano ya chila siku. ⁸ Kwa siku saba mwizamulavila Mndewa Mulungu nhambiko kwa moto. Muna isiku yesaba mwizatenda mting’hano wa kutosa kwa Mulungu, sekemusang’hane sang’hano ya chila siku.’ ”

Dugila da Vinhu va Mwanduso Kugobola

⁹ Mndewa Mulungu kamulongela Musa,
¹⁰ “Walongele Waisilaili, ‘Vondamwingile muna iisi yondanimwing’heni na kugobola vinhu vihandigwe umo, mwizamgalila mkulu wa nhambiko mganda wa mwanduso kugobola.
¹¹ Mkulu wa nhambiko kezavinula uchanyha kuwa chilaguso cha kulava haulongozi ha Mndewa Mulungu muladi mutogoligwe, mkulu wa nhambiko kezailava ihafosa Siku ya Mhumulo. ¹² Siku iyo vondauvinule uchanyha kuwa chilaguso cha kulava mganda haulongozi wangu, niye Mndewa Mulungu, kwizalava nhambiko ya kutimbula ya mwanang’hondolo mulume wa mwaka umwe yelibule chilema,
¹³ hamwe na nhosa ya mhule ya chilo mbili za usage unogile uhanganyigwe na mavuta, zondamunilavile niye Mndewa Mulungu kwa moto. Mnung’ho wake wizaninogeza, hamwe na nhosa yake ya ching’waji lita imwe ya divai.
¹⁴ Sekemuje gate, hebu lukuso, hebu uhishi, mbaka siku iyo, vondamukomeleze kulava nhosa ya Mulungu wenu. Ndagilizi zino zizindiligwe siku zose muna zinyelesi zenu hanhu hohose homukala.

Dugila da Majuma

(Peta 28:26-31; Kumbukumbu 16:9-12)

¹⁵ “ ‘Mwizapeta majuma saba kwandusila siku isondelela Siku ya Mhumulo, siku ija yomugalile nhambiko ya kwinula uchanyha kwa chilaguso. ¹⁶ Siku ya malongo matano, siku isondelela ni Siku ya Mhumulo ya saba, mwizanilavila niye Mndewa Mulungu nhosa imwenga ya

mhule ya vinhu va mwanduso kugobola. ¹⁷ Chila kaye wezagala magate maida ya nhambiko ya kwina uchanganyika kwa chilaguso haulongozi hangu niye Mndewa Mulungu. Gate dolondeka diumbigwe kwa chilo mbili za usage unogile ugumigwe lusu. Gate ijo mwizaniavila niye Mndewa Mulungu diwe nhosa ya vinhu va mwanduso kugobola. ¹⁸ Iviya mwizalava wanang'hondolo walume saba wa mwaka umwe, welibule chilema, dang'ang'a lume da ng'ombe, mabebelu ya ng'hondolo maida. Wanyama wawo wezakuwa nhambiko ya kutimbula, hamwe na nhosa za mhule na nhosa za ving'waji zizalavigwa kwa moto. Minung'ho inogile ya nhambiko izo izaninogeza niye Mndewa Mulungu. ¹⁹ Iviya mwizalava bebelu da luti kuwa nhambiko ya uhasanyi na wanang'hondolo walume waidi wa mwaka umwe kuwa nhambiko ya tindiwalo. ²⁰ Maabaho mkulu wa nhambiko kezazinula uchanganyika kwa chilaguso haulongozi wangu Mndewa Mulungu, hamwe na gate da vinhu va mwanduso kugobola, na wanang'hondolo waja waidi. Vinhu ivo vela kwa Mndewa Mulungu, ivo vizakuwa va wakulu wa nhambiko. ²¹ Siku iyo mwizagong'onda mting'hano wa kutosa kwa Mulungu. Sekemutende usang'hano wa chila siku. Lagilizo dino dolondeka dizindiligwe siku zose muna zinyelezi zenu, hanhu hohose homukala.

²² “ ‘Muhagobola vinhu venu vimuhandile muna imigunda yenu, sekemugobole mbaka muna zimhaka za migunda hebu sekemubwele kuchisogo kudondoleza visigale. Walekeleni ngayengaye na nyambenyambe. Niye niiyo

Mndewa Mulungu, Mulungu wenu.’ ”

Dugila da mwaka wa sambu
(Peta 29:1-6)

²³ Mndewa Mulungu kamulongela Musa,
²⁴ “Walongele Waisilaili, ‘Siku ya mwanduso ya mwezi wesaba mwizaitenda kuwa siku ya kuumula. Siku ya kukumbukigwa yondaigong’ondigwe kwa dizi da mhalati kutenda mting’hano wa kutosa kwa Mulungu.
²⁵ Sekemutende sang’hano ya chila siku na mumulavile Mndewa Mulungu nhambiko kwa moto.’ ”

Siku ya Kuilumba
(Peta 29:7-11)

²⁶ Mndewa Mulungu kamulongela Musa,
²⁷ “Siku ya longo ya mwezi uno wesaba ni Siku ya Kuilumba. Muna isiku iyo ya mting’hano wa kutosa kwa Mulungu, mwizafunga na kumulavila Mndewa Mulungu nhambiko kwa moto. ²⁸ Muna isiku iyo sekemutende sang’hano yoyose, kwaviya ni Siku ya Kuilumba, vondamusegezeligwe uhasanyi wenu haulongozi ha Mndewa Mulungu, Mulungu wenu.
²⁹ Munhu yoyose yoja chinhu chochose muna isiku iyo, kezabaguligwa mwa wanhu wake.
³⁰ Munhu yoyose yotenda usang’hano muna isiku iyo, nizamkoma mwa wanhu wake.
³¹ Sekemusang’hane usang’hano. Ndagilizi ino izindiligwe siku zose muna zinyelezi zenu na hanhu hohose homukala. ³² Siku iyo kumwenu izakuwa siku ya kuumula na mwizafunga. Siku ya Mhumulo yokwandusa ichigulogulo cha siku

ya kenda na yokomelezeka ichigulogulo cha siku ya longo.”

Dugila da Vibanda

(Peta 29:12-39; Kumbukumbu 16:13-17)

³³ Mndewa Mulungu kamulongela Musa, ³⁴ “Walongele Waisilaili, ‘Muna isiku ya longo na tano ya mwezi wa saba, Dugila da Vibanda da Mndewa Mulungu dokwandusa. Dizakomelezeka kwa siku saba. ³⁵ Siku ya mwanduso mwizakuwa na mting’hano wa kutosa kwa Mulungu, sekemutende sang’hano ya chila siku. ³⁶ Kwa siku saba, mwizamulavila nhambiko Mndewa Mulungu kwa moto. Siku yenane mwizakuwa na mting’hano wa kutosa kwa Mulungu na kumulavila Mndewa Mulungu nhambiko kwa moto. Mting’hano uwo wela, siku iyo sekemusang’hane sang’hano ya chila siku.

³⁷ “ ‘Yano ni madugila yapangigwe ya Mndewa Mulungu yondamugong’onde kuwe na mting’hano wa kutosa kwa Mulungu kwa kumulavila nhambiko zozilavigwa kwa moto, nhambiko za kutimbula na nhosa za mhule na nhosa za ching’waji, chila chinhu muna isiku yake ipangigwe. ³⁸ Nhambiko izo ni hamwe na ziya zomunilavila niye Mndewa Mulungu muna Isiku ya Mhumulo, hamwe na nhambiko zenu zimuzowe, hamwe na nhambiko za chilaho, hamwe na nhambiko za kulonda mwenyewo zomunilavila niye Mndewa Mulungu.

³⁹ “ ‘Muhakomeleza kugobola muna imigunda yenu, mwizatenda dugila kwa siku saba, kwandusila siku ya longo na tano ya mwezi wa saba. Siku ya mwanduso izakuwa siku ya kuumula,

na siku yenane iviya izakuwa ya kuhumula.
⁴⁰ Muna isiku ya mwanduso mwizasola matunda ya mibiki inogile na matambi ya mitende na matambi yeli na mayani mengi na matambi ya mibiki yoikota mumgwazo ya lwanda. Mwizaitenda dugila haulongozi ha Mndewa Mulungu, Mulungu wenu kwa siku saba. ⁴¹ Chila mwaka mutende dugila dino kwa siku saba kwa Mndewa Mulungu. Ndagilizi ino muizindile siku zose muna zinyelesi zenu. Mwizaditenda muna umwezi wa saba. ⁴² Waisilaili wose wolondeka wakale muna ivibanda kwa siku saba, ⁴³ muladi nyelesi zenu wavimanye kuwa viniwalavile Waisilaili muna iisi ya Misili, niwatenda wakale muna ivibanda. Niye niiyo Mndewa Mulungu, Mulungu wenu.’ ”

⁴⁴ Ivo Musa kawalongela Waisilaili madugila yayo yapangigwe ya Mndewa Mulungu.

24

Vitasa va hanhu helile *(Kulawa 27:20-21)*

¹ Mndewa Mulungu kamulongela Musa,
² “Walagilize Waisilaili wakugalile mavuta yanogile ya mzaituni muladi vitasa vigendelele kwaka. ³ Haluni kezachika chinala icho cha vitasa mgati ya hema da Mulungu, kunze ya panzia da hanhu helile ng’hani muladi vigendelele kwaka haulongozi ha Mndewa Mulungu kwandusila ichilo mbaka imitondo. Ndagilizi ino yolondeka izindiligwe siku zose muna zinyelesi zenu.
⁴ Haluni kezavika vitasa ivo hana ichinala cha

zahabu inogile haulongozi ha Mndewa Mulungu na vizagendelela kwaka chila siku.

Magate yolavigwa kwa Mulungu

⁵ “Soleni chilo malongo maida na nne za usage unogile moke magate longo na maida. ⁶ Yekeni yamagate muna imisitali midu uchanyha ya meza ya zahabu inogile, chila msitali uwe na magate sita. ⁷ Chila msitali mwizakwika ubani unogile muladi uilumbe na magate yayo na kuwa hanhu ha nhambiko ya lukumbuso kwa Mndewa Mulungu kwa moto. ⁸ Chila Siku ya Mhumulo Haluni kezayapanga goya magate haulongozi ha Mndewa Mulungu, kwa ichimu cha wanhu wa Isilaili fana lagano da siku zose. ⁹ Haluni na wanage wa chilume wolondeka kuja magate yayo, nawo wezayadila hanhu helile, kwaviya kumwawo yela ng'hani muna zinhambiko ziyolaviligwa Mndewa Mulungu kwa moto. Iyo ni hanhu hawo siku zose.”

Nhaguso yoilondeka

¹⁰ Siku dimwe mbwanga imwe mami yake Muisilaili na tati yake Mmisili, kahita kuitowa ng'hondo na Muisilaili imwenga kuna dilago. ¹¹ Mbwanga ija mami yake yatangigwe Shelomisi mndele wa Dibili wa kabila da Dani, kadiliga na kudiduwila zina da Mndewa Mulungu. Wanhu wangala imbwanga iyo kwa Musa. ¹² Wamkaliza mbaka vondawavimanye chiyolonda Mndewa Mulungu.

¹³ Maabaho Mndewa Mulungu kamulongela Musa, ¹⁴ “Mulave kunze ya lago munhu iyo yaduwile, wanhu wose wowamuhulike

viyoduwila weke makono yawo uchanyha ya ditwi jake, waleke wanhu wose wamkome kwa kumtowa na mabwe. ¹⁵ Iviya walongele Waisilaili, ‘Munhu yoyose yomduwila Mulungu wake kolondeka yatagusigwe kwa uhasanyi wake. ¹⁶ Munhu yoyose mkaya hebu nyambenyambe yodiliga zina da Mndewa Mulungu, wanhu wose wezamkoma kwa kumtowa na mabwe.

¹⁷ “ ‘Munhu yoyose yomkoma miyage kolondeka yakomigwe. ¹⁸ Munhu yoyose yomkoma mnyama kolondeka yalave mnyama imwenga muladi kulihila ija yakomigwe, ugima kwa ugima.

¹⁹ “ ‘Munhu yoyose yomulumiza miyage kolondeka yalumizigwe fana viya viyamulumize miyage. ²⁰ One munhu yahambena miyage divuha, nayo kolondeka yabenigwe divuha, ziso kwa ziso, zino kwa zino. Chila munhu yomulumiza miyage kolondeka yalumizigwe fana viyamulumize miyage. ²¹ Munhu yoyose yomkoma mnyama kolondeka yalave mnyama imwenga muladi kuliha ija yakomigwe, mbali munhu yoyose yomkoma munhu miyage, kolondeka yakomigwe. ²² Mwizakuwa na lagilizo dimwe kusonhela nyambenyambe na wakaya. Niye niiyo Mndewa Mulungu, Mulungu wenu.’ ”

²³ Musa kawalongela Waisilaili mbuli izo zose. Wamulava kunze ya lago munhu ija yamduwile Mndewa Mulungu na wamkoma kwa kumtowa na mabwe. Waisilaili watenda fana Mndewa Mulungu viyamulagilize Musa.

*Mwaka wa saba
(Kumbukumbu 15:1-11)*

¹ Mndewa Mulungu kalonga na Musa kuna mulima wa Sinai na kamulagiliza, ² “Walongele Waisilaili, ‘Vondamufike muna iisi yonimwing’hani, chila mwaka wa saba isi yolondeka ihumule. Sekeilimigwe kwa ichimu cha Mndewa Mulungu. ³ Kwa miyaka sita mwizahanda migunda yenu na mwizadahulila mizabibu yenu na kwaha matunda yake, ⁴ mbali mwaka wa saba ni mwaka wa kuhumuza isi, mwaka wa kuhumula wa Mndewa Mulungu. Sekemuhande migunda yenu hebu kudahulila mizabibu yenu. ⁵ Chinhu chochose chochikota chenyewo sekemuchigobole, hebu sekemwahe zabibu muna imizabibu haidahuliligwe. Uwo wizakuwa mwaka wa isi kuhumula. ⁶ Mwaka uwo wa isi kuhumula, isi izampatilani ndiya, mweye na watumwa wenu wa chilume na wa chike, wasang’hani wenu na nyambenyambe wamwenga wokala kumwenu. ⁷ Isi izaweng’ha ndiya wanyama wenu wa kufugigwa na wanyama wa kumbago wowokala muna imigunda yenu.

Dugila da Miyaka Malongo Matano

⁸ “ ‘Mwizapeta miyaka saba miyanza saba, yose izakuwa miyaka malongo mane na kenda. ⁹ Maabaho muna isiku ya longo ya umwezi wa saba, ili Siku ya Kuilumba, mwizamtuma munhu yatowe mhalati muna iisi yose. ¹⁰ Mwaka wa malongo matano mwizautenda kuwa wa chiidumwe kwa kugong’onda kuilegeha kwa watumwa wose muna iisi. Mwaka uwo wizakuwa

wa kubweleza. Chila munhu kumwenu yoyaguligwe fana mtumwa, kolondeka yabwele isi yake na iwanhu wake. ¹¹ Kwaviya mwaka uwo ni mwaka wa kubweleza, sekemuhande mbeyu hebu kugobola chinhu chochose chochikota chenyewo, hebu sekemwahe zabibu muna imizabibu haidahuliligwe. ¹² Kwaviya mwaka uwo ni wa kubweleza, wizakuwa wela kumwenu, mwizakuja chinhu chochikota chenyewo muna imigunda.

¹³ “ ‘Muna umwaka uwo wa kubweleza, chila munhu kolondeka yabwele isi yake. ¹⁴ Uhagula isi hebu kuchuza isi kwa miyago, sekeumbunze. ¹⁵ Bei ya isi yolondeka iilinge na miyaka mbaka mwaka wa kubweleza ukwiza. ¹⁶ One miyaka ihawa mingi kwizakongeza bei, na one ihawa midodo kwizahunguza bei, kwaviya bei yake izalingigwa fana viya mavuno yake yoyokuchuziya. ¹⁷ Sekemuibunze, mbali mumdumbe Mulungu wenu. Niye niyo Mndewa Mulungu, Mulungu wenu.

¹⁸ “ ‘Zindilileni ndagilizi yangu na kutenda vinilagilize, muladi mugendelele kukala bila kudumba muna iisi. ¹⁹ Isi izakwima matunda yake na mwizakuwa na vinhu vose vimulonda kuja, na mwizakala bila kudumba. ²⁰ One muhalonga, “Chizakuja choni muna umwaka wesaba one hachihandile hebu kugobola?” ²¹ Muna umwaka wesita nizaitemela mate isi, nayo izampatilani ndiya za kuwafaya kwa miyaka mitatu. ²² One muhahanda migunda yenu muna umwaka wenane, mwizakuwa mung'hali moja vinhu vimugobole umwaka.

Mwizagendelela kuja mbaka vondamugobole mwaka wa kenda.

Wajibu wa kubweleza

²³ “Siku zose isi sekeichuuzigwe, kwaviya isi ni yangu. Mweye ni nyambenyambe na wafosanzila muna iisi yangu. ²⁴ One isi yenu ihachuuzigwa, haki ya mwene kuikombola izamanyika.

²⁵ “ ‘One ndugu yako yahawa ngayengaye na kuchuuzi isi yake, ndugu yake wa habehi kezaikombola. ²⁶ One munhu iyo yahawa kabule ndugu wa kuikombola, mbali hamwande kokuwa tajili na kodaha kuikombola, ²⁷ kezapeta miyaka kulawa viyachuuzi na kuliha hela kulingana na miyaka isigale kufika mwaka wa kubweleza. Munhu ija yagulile isi kolondeka yambwelezele. ²⁸ Mbali one hadaha kuikombola, izasigala muna yamakono ya ija yagulile mbaka mwaka wa kubweleza. Muna umwaka uwo, isi iyo yolondeka ilekigwe na kubwelezigwa kwa ija yachuuzile, nayo kezabwela isi yake. ²⁹ One munhu yahachuuzi kaye yake iyokala ili mgati ya dibululu dodizengigwe ng'huta, kezadaha kuikombola kwa chipindi cha mwaka umwe kwandusila viyachuuzile. Kwa mwaka uwo wose kezakuwa na haki ya kuikombola. ³⁰ Mbali one kaye ili muna dibululu dizengigwe ng'huta haikomboligwe kwa chipindi cha mwaka umwe, izakuwa ya ija yaigulile siku zose muna zinyelesi zake zose, hebu haizabwelezigwa muna umwaka wa kubweleza. ³¹ Mbali kaye zili muna ivibululu zili hazizungulusiligwe ng'huta, zizapetigwa hamwe na migunda, nazo

zodaha kukomboligwa na zizabwelezigwa muna umwaka wa kubweleza. ³² Hata ivo kaye zili muna yamabululu ya Walawi, Walawi wodaha kuzikombola lusita lolose. ³³ One imwe wa Walawi haikombole, kaye ichuuzigwe yolondeka ibwelezigwe kwa mwenyewo muna umwaka wa kubweleza, kwaviya kaye zili muna yamabululu ya Walawi weng'higwa kuwa zawo kulawa kwa Waisilaili. ³⁴ Mbali migunda yose ya kudimila Walawi ili muna yamabululu yawo, sekeichuuzigwe, kwaviya uwo ni uhazi wawo siku zose.

Kuwazima ngayengaye

³⁵ “One ndugu yako Muisilaili yahawa ngayengaye na hadaha kuitunza mwenyewo yahawa hamwe na weye, kolondeka umtunze muladi yagendelele kukala na weye. Mtendele fana nyambenyambe hebu mfosanzila yokala kumwako. ³⁶ Sekeulonde yakongeze hela imwenga muna ihela iyakwazime, mbali umdumbe Mulungu wako muladi ndugu yako yadahe kukala hamwe na weye. ³⁷ Sekeumwazime hela kwa kulonda yakulihe limangwe, hebu kumwing'ha ndiya muladi yakulihe limangwe. ³⁸ Niye niiyo Mndewa Mulungu, Mulungu wako, yonikulavile isi ya Misili muladi kukwing'ha isi ya Kanaani, muladi niwe Mulungu wako.

³⁹ “One ndugu zenu Waisilaili wokala habehe na mweye wahawa ngayengaye na kuichuuzwa kumwenu, sekemuwatende wamsang'hanileni fana watumwa. ⁴⁰ Molondeka mukale nawo fana wasang'hani wa kulihigwa hebu wafosa nzila. Wezamsang'hanilani mbaka mwaka wa

kubweleza, ⁴¹ maabaho wezasegela wawo na wanawo na kubwela ukaye yawo, wabwele kuna uuhazi wa tati zawo. ⁴² Kwaviya Waisilaili ni wasang'hani wangu woniwalavile muna iisi ya Misili, sekewachuuzigwe fana watumwa. ⁴³ Sekemuwatawale ndugu zenu Waisilaili chiusede, mbali mumdumbe Mulungu wenu. ⁴⁴ Iviya modaha kuwagula watumwa kulawa mwa nyambenyambe wokala zisi zili habehi yenu. ⁴⁵ Iviya modaha kuwagula watumwa kulawa kwa nyambenyambe wowokala hamwe na mweye. Wawo wowelegigwe muna iisi yenu wodaha kuwa wenu. ⁴⁶ Modaha kuwaleka wawe fana uhazi wa wanenu, mwizawatenda kuwa watumwa siku zose. Mbali sekemuwatawale ndugu zenu Waisilaili chiusede.

⁴⁷ “ ‘One nyambenyambe hebu mfosanzila yokala kumwenu kokuwa tajili na ndugu yako Muisilaili kokuwa ngayengaye na kuichuza kwa nyambenyambe iyo hebu mfosanzila iyo hebu kwa ndugu zawo, ⁴⁸ kodaha kukomboligwa yahakomeleza kuichuza na ndugu yake yoyose kodaha kumkombola. ⁴⁹ Mtumba wake kodaha kumkombola, hebu mtani wake hebu ndugu wa habehi muna ulukolo lwake. Iviya yeye mwenyewo kodaha kuikombola one yahapata utajili. ⁵⁰ Yeye hamwe na ija yamgulile, kezapeta miyaka kwandusila vyaichuuze mbaka mwaka wa kubweleza. Bei ya kulekigwa yailegehe izalinganyizigwa na maliho ya usang'hano wake. ⁵¹ One isigala miyaka mingi, kezaliha nyingi kwa ukombola wake. ⁵² Mbali one isigala miyaka midodo kufika mwaka wa kubweleza,

kezaijeta fana viili peta ya miyaka yake, ivo niivo vodayalihe galama ya kukomboligwa kwake. ⁵³ Siku zose msang'hani ziyokala kwa mwenevale wake, kolondeka yatendeligwe fana msang'hani wa kulihigwa chila mwaka. Hamulondeka kumtendela kwa usede. ⁵⁴ One munhu iyo hakomboligwe kwa nzila izo, muna umwaka wa kubweleza kolondeka yalekigwe yailegehe, yeye na wanage. ⁵⁵ Kwaviya Waisilaili ni wasang'hani wangu, woniwalavile muna iisi ya Misili. Niye niiyo Mndewa Mulungu, Mulungu wenu.

26

Kutemeligwa mate kwa munhu yotenda voilondeka

(Kumbukumbu 7:12-24, 28:1-14)

¹ “ ‘Sekemutende nyang'hiti za milungu wa uvwizi, hebu sekemwimize nyang'hiti za kusongola, hebu mhanda, hebu nyang'hiti ya dibwe josome disongoligwe muna iisi yenu muladi muditambikile. Niye niiyo Mndewa Mulungu, Mulungu wenu. ² Zindilileni Siku zangu za Mhumulo na kuhahishimu hanhu hangu helile, niye niiyo Mndewa Mulungu.

³ “ ‘One muhasondelela ndagilizi zangu na kuzindilila malagilizo yangu na kuyatenda, ⁴ nizamgalilani mvula lusita lufaya muladi isi ipate ndiya nyingi, na mibiki ili muna imigunda izakwima matunda yake. ⁵ Kugobola mhule kwizagendelela mbaka siku ya kwaha zabibu, na kwaha zabibu kwizagendelela mbaka siku ya

kuhanda mbeyu. Mwizakuwa na ndiya nyingi na kukala bila kudumba muna iisi yenu.

6 “ ‘Nizamwing'hani tindiwalo muna iisi muladi mudahe kugona bila kudumba chochose. Nizawawinga wanyama wa kumbago muna iisi yenu na isi yenu haizakuwa na ng'hondo. 7 Mwizawawinga wehi wenu na kuwakoma kwa panga. 8 Wanhu watano vimwili wezawawinga wanhu gana dimwe na wanhu gana dimwe vimwili wezawawinga wanhu 10,000. Wehi wenu wezadanganika haulongozi wenu kwa panga. 9 Nizamtemelani mate na kumwing'hani wana wengi, nizadifikiza lagano dinikile na mweye. 10 Lusita lwa kugobola mwizakuwa mung'hali moja ndiya ya umwaka, kaidi mwizalondeka kusegeza ndiya igonele muladi kupata kwika ndiya imwenga. 11 Niye nizakala mgati yenu, hebu sizamuwingani bule. 12 Nizagenda hagati yenu na nizakuwa Mulungu wenu, mweye mwizakuwa wanhu wangu. 13 Niye Mndewa Mulungu, Mulungu wenu, yonimulavileni kuna iisi ya Misili muladi sekemuwe watumwa kaidi. Nimulavani kuna uutumwa na kumtendani muilegehe.

*Kutagusigwa kwa kuleka kuhulika
(Kumbukumbu 28:15-68)*

14 “ ‘One hamunihulike hebu hamuzindilile malagilizo yangu, 15 one mwahalema kuzindilila ndagilizi zangu na kuyehila malagilizo yangu, na kulema kuzindilila malagilizo yangu yose, mbali modibena lagano jangu, 16 nizamtendelani yano. Nizamtowani kwa kumgalilani ludumbo lukulu

lwa kusinhukila, utamu wa lunyalanyala, utamu wa kutula yameso na kumtendani mubande. Mwizahanda mbeyu zenu bila kupata chochose, kwaviya wehi wenu wawo wondawaje. ¹⁷ Niye nizamulemani, wehi wenu wezamuhumani, mwizatawaligwa na wanhu womwihilani. Mwizadumba na kukimbila hata one habule munhu yoyose yomuwingani.

¹⁸ “ ‘One mbuli zino zose zihakomelezeka na mung’hali molema kunihulika, nizakongeza nhaguso yenu miyanza saba kwa ichimu cha uhasanyi wenu. ¹⁹ Nizabena chibuli chenu, mvula izakuwa kwabule, na isi yenu izakuwa ndala fana zuma na haizakwima ndiya. ²⁰ Na sang’hano zenu zose zizakuwa zabule faida, kwaviya isi haizapata ndiya yoyose hebu mibiki haizakwima matunda yoyose.

²¹ “ ‘One muhawa mung’hali molema kunihulika na monilema, nizakongeza nhaguso yenu miyanza saba kwa wingi wa uhasanyi wenu. ²² Nizamgalilani wanyama wa kumbago, nawo wezawakoma wanenu, wezabananga wanyama wenu wa kufugigwa na wezamuhunguzani, ivo nzila zenu zizakuwa vihame.

²³ “ ‘One hata ihamala nhaguso ino mung’hali molema kunihulika, mbali moitowa na niye, ²⁴ nizaitowa na mweye na kumtagusani miyanza saba kufosa ichanduso kwa ichimu cha uhasanyi wenu. ²⁵ Nizawagalilani zele dondadilihilize lagano dombenile. One muhakimbilila muna yamabululu yenu, nizamgalilani mitamu ihile na kumgumani muna yamakono ya wehi wenu. ²⁶ Ndiya yenu nizaihunguza mbaka wanaake

longo wasang'hanile chivu chimwe muhala koka magate. Wezamgolelani kwa ningo. Hata muhakomeleza kuja mwizakuwa mung'hali na nzala.

²⁷ “ ‘One yahakomelezeka yayo yose na mung'hali molema kunihulika, mbali moitowa na niye, ²⁸ basi nizaitowa na mweye kwa ludoko ng'hani na kumtagusani mweye wose miyanza saba kufosa ichanduso kwa ichimu cha uhasanyi wenu. ²⁹ Mwizakuwa na nzala ng'hani, ivo mwizakuja wanenu wenyewo, wachilume na wachike. ³⁰ Nizahabomola hanhu henu ha nhambiko heli kumulima, nizabomola mapango yenu ya kusomela ubani na kwasa mitufi yenu mchanya ya nyang'hiti zenu za milungu. Nizamwihilani ng'hani. ³¹ Mabululu yenu nizayabomola na hanhu henu helile nizahatenda kuwa mahame, na mnung'ho wenu unogile wa nhambiko sizautogola bule. ³² Nizabananga isi yenu, mbaka wehi wenu wohamila uko wezakwazanywa. ³³ Nizawagalileni ng'hondo na kuwapwililisani muna izisi zimwenga. Isi yenu izakuwa mahame na mabululu yenu yezabanangika. ³⁴ Mweye vondamuwe muna izisi za wehi wenu, isi izadeng'helela siku zake za kuhumula, vondaiwe mahame. Isi izahumula na kudeng'helela. ³⁵ Isi vondaiwe mahame izahumula, mhumulo ija hainalawilila muna zisiku zenu za mhumulo, baho vimukalile muna iisi iyo.

³⁶ “ ‘Kumwenu wanhu wondawasigale nizawagalila ludumbo muna imizoyo yawo muna izisi za wehi wawo. Yani dihembeluka dizawatenda

wakimbile, wezakimbila fana munhu yokimbila ng'hondo. Wezakimbila na kugwa kuno kwabule munhu yowawinga. ³⁷ Wezaigwila fana munhu yokimbila ng'hondo. Wezakimbila na kugwa hata one habule munhu yowawinga. Hamwizakuwa na nguvu yoyose ya kuwatowa wehi wenu. ³⁸ Mwizadanganika kuna izisi zimwenga, mwizameligwa na isi ya wehi wenu. ³⁹ Wanhu wa kumwenu wondawasigale muna izisi za wehi wenu, wezawola na kukomelezeka kwa ichimu cha wihi wawo na kwa ichimu cha wihi wa wasaho zawo.

⁴⁰ “ ‘Mbali one wahatogola uhasanyi wawo na uhasanyi wa wasaho zawo wouwatendile wahinduke na kuitowa na niye, ⁴¹ na niye nizatowa nawo na kuwagala kuna izisi za wehi wawo, mbali one mizoyo yawo midala ihanyendanyenda, nawo watogola kutagusigwa kwa wihi wawo, ⁴² nizakumbuka lagano jangu donitendile na Bulahimu na Isaka na Yakobo, kaidi nizakumbuka isi ija. ⁴³ Vondawawe kunze ya isi yawo, isi izadeng'helela siku yake ya mhumulo baho vondaiwe mahame. Lusita ulo wawo watogola kulamuliligwa nhaguso, kwaviya walema ndagilizi zangu na wayehila malagilizo yangu. ⁴⁴ Mbali hamwe na yayo yose, vondawawe muna iisi ya wehi wawo, niye sizawasa hebu sizawehila mbaka kuwanganiza kwa kubena lagano jangu hamwe nawo, kwaviya niye niyo Mndewa Mulungu, Mulungu wawo. ⁴⁵ Kwa ichimu icho nizakumbuka lagano jangu donikile na wasaho zawo voniwahamize kulawa kuna iisi ya Misili haulongozi ha wanhu wa zisi zose muladi niwe

Mulungu wawo, niye niiyo Mndewa Mulungu.’ ”

⁴⁶ Yayo yose ni malagilizo na ndagilizi za Mndewa Mulungu yoyaweng'hile Waisilaili kuna mulima wa Sinai kufosela Musa.

27

Malagilizo kusionhela vilaho

¹ Mndewa Mulungu kamulongela Musa,
² “Walongele Waisilaili, ‘One munhu yaheka chilaho kwa Mndewa Mulungu kuilinga na galama ya munhu, munhu iyo kodaha kusegeza chilaho chake kwa kuliha chiyasi cha hela chochilingigwa fana vino, ³ mulume wa miyaka malongo mairi mbaka malongo sita kezakomboligwa kwa kuliha shekeli* malongo matano ya hela kuilinga na ningo ya hema da Mulungu. ⁴ One yahawa muke, kezakomboligwa kwa kuliha shekeli malongo matatu ya hela. ⁵ One munhu iyo yahawa hagati ya miyaka mitano mbaka malongo mairi kezakomboligwa kwa shekeli malongo mairi ya hela one yahawa mulume, na one yahawa muke kezakomboligwa kwa shekeli longo ya hela. ⁶ One yahawa mwana hagati ya mwezi umwe mbaka miyaka mitano, one yahawa mwana wa chilume kezakomboligwa kwa kuliha shekeli tano ya hela, one yahawa mwana wa chike kezakomboligwa kwa kuliha shekeli nhatu ya hela. ⁷ One munhu iyo yahawa na miyaka malongo sita na kugendelela, one yahawa mulume kezakomboligwa kwa kuliha shekeli longo na tano ya hela, one yahawa muke

---

* **27:3** Shekeli sawa na gilamu longo na imwe na nusu.

kezakomboligwa kwa kuliha shekeli longo ya hela.

⁸ “ ‘Mbali one munhu iyo yahawa ngayengaye na hadaha kuliha hela ya kuikombola mwenyewo, munhu iyo kezagaligwa kwa mkulu wa nhambiko. Mkulu wa nhambiko kezamulola goya va kuguligwa kwake kuilinga na viyodaha ija yekile chilaho.

⁹ “ ‘One chilaho ni mnyama kulawa muna iwanyama woyolaviligwa nhambiko Mndewa Mulungu, chochose chilavigwa kwa Mndewa Mulungu chela. ¹⁰ Haitogoliligwa kwasakanya mnyama iyo na mnyama imwenga yoyose, yanogile kwa yehile hebu yehile kwa yanogile. One yahamwasakanya kwa mnyama imwenga, wose waidi wezakuwa wela. ¹¹ One yahawa mnyama yambule mwiko hafaya kumulava nhambiko kwa Mndewa Mulungu, munhu iyo yamulavile kezamgala kwa mkulu wa nhambiko. ¹² Mkulu wa nhambiko kezalamula bei yake kuilinga na unovu wake hebu wihi wake. Vondayalamule mkulu wa nhambiko niivo vondaiwe. ¹³ Mbali one mwenyewo yahalonda kumkombola mnyama wake, kolondeka yongeze hanhu ha tano ha bei yake. ¹⁴ One munhu yahaika kaye yake kwa Mndewa Mulungu kwa sang'hano yelile, mkulu wa nhambiko kezalamula bei yake kwa kuilinga na unovu wake hebu wihi wake. Vondayalamule mkulu wa nhambiko niivo vondaiwe. ¹⁵ One munhu yahaika kaye yake kwa sang'hano yelile, kolonda kuikombola kwa kongeza hanhu ha tano, nayo izakuwa yake.

¹⁶ “ ‘One munhu yahaika kwa sang'hano yelile

isi yake ili uhazi wake, bei yake izalingigwa kuilinga na bei ya mbeyu zihandigwe muna umgunda uwo, chila chilo magana maida na malongo maida za mhule bei yake izakuwa shekeli malongo matano ya hela. ¹⁷ One yahawika mgunda wake kwa sang'hano yelile muna umwaka wa kubweleza, bei yake yolondeka iwe fana ipangigwe. ¹⁸ Mbali one yahawika mgunda wake kwa sang'hano yelile uhamala mwaka uwo, mkulu wa nhambiko kezalamula miyaka yake kuilinga na miyaka isigale kufika mwaka wa kubweleza, na bei yake ihunguzigwe. ¹⁹ One munhu ija yekile mgunda wake kwa sang'hano yelile yahalonda kuukombola, kolondeka yalihe na yongezele hanhu ha tano ha bei ya mgunda uwo, maabaho wizakuwa wake. ²⁰ Mbali one halonda kuukombola mgunda hebu kamchuuziya munhu imwenga, basi mgunda uwo sekeukomboligwe kaidi. ²¹ Mgunda uwo wizakuwa wela kwa Mndewa Mulungu vondaumale mwaka wa kubweleza, one ihawa mgunda wikigwa kwa sang'hano yelile, wizakuwa wa wakulu wa nhambiko.

²² “ ‘Mbali munhu yahawika kwa sang'hano yelile mgunda uyagulile, wili siyo wake wa uhazi, ²³ mkulu wa nhambiko kezalamula bei ya mgunda uwo kuilinga na miyaka isigale mbaka kufika mwaka wa kubweleza, munhu iyo kezalondeka kuliha bei yake siku ija fana chinhu chelile kwa Mndewa Mulungu. ²⁴ Muna umwaka wa kubweleza, mgunda uwo wolondeka ubwelezigwe kwa munhu yachuuzile hebu welesi wake.

25 “ ‘Chila hela izingigwa kwa ningo ya hema da Mulungu, yondaigoligwe kwa ningo ya vihande malongo mairi.

26 “ ‘Haitogoligwa kumwika kwa sang'hano yelile mwana wa udele wa wanyama, kwaviya kawa wa Mndewa Mulungu kamala, yawe ng'ombe hebu ng'hondolo, ni wa Mndewa Mulungu. 27 One yahawa mnyama yambule mwiko, mwenyewe kezangula kuilinga na viya vimumulinga na kezakongeza hanhu ha tano ha bei ya mnyama iyo. One hakomboligwe, basi kezachuuwigwa kuilinga na viipangigwe.

28 “ ‘Chinhu chochose chochilavigwa kwa Mndewa Mulungu, iwe munhu hebu mnyama hebu chinhu chipatike kwa uhazi, hachizachuuwigwa hebu kukomboligwa. Chinhu chochose chilavigwe kwa Mndewa Mulungu chela ng'hani. 29 Munhu yoyose yahekigwa kwa kukomigwa, sekeyakomboligwe mbali kolondeka yakomigwe.

30 “ ‘Chinhu chimwe muna ivinhu longo va vinhu viugobole ni va Mndewa Mulungu, iwe mhule hebu matunda ya mibiki, vela kwa Mndewa Mulungu. 31 One munhu yahalonda kukombola chinhu chochose muna ivinhu vino, kolondeka yalihe bei yake na yongezele hanhu ha tano ha bei yake. 32 Kusonhela ng'ombe na ng'hondolo, chila mnyama wa longo muna yamabumbila yake kela kwa Mndewa Mulungu. 33 Munhu yoyose halondeka kuuza mnyama iyo kanoga hebu keha hebu mnyama iyo hezakwasakanyigwa na imwenga,

mbali wahayasakanya wanyama, wose waidi wezakuwa wela, hawezakomboligwa.' ”

³⁴ Yano yayo malagilizo yaja Mndewa Mulungu kamwing'ha Musa kuna mulima wa Sinai kwa ichimu cha Waisilaili.

Biblia Ching'hwele The New Testament in Kwere

copyright © 2014, 2019 The Word for the World and Pioneer Bible Translators

Language: Kwere

Translation by: Pioneer Bible Translators and The Word for the World

Contributor: Pioneer Bible Translators

For more information, visit pioneerbible.org or twftw.org

NT © 2014 Pioneer Bible Translators and The Word of the World; OT © 2019 Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

45889645-bcee-5a46-b79c-9beb4b49c6a0